

Sve za Boga

Materijali za pripremu
za slavlje beatifikacije Drinskih mučenica

Sarajevo, 24. rujna 2011.
Beatifikacija Drinskih mučenica

Izdaje

Družba Kćeri Božje ljubavi
Provincija Božje providnosti
Nova ves 16, Zagreb

Za izdavača

s. M. Elvira Tadić, FDC
provincijalna glavarica

Urednik

s. Vinka Marović, FDC

Autori kateheza

s. M. Antonela Rašić, FDC
s. M. Pia Herman, FDC
s. M. Smilja Čirko, FDC

Autori molitvenih priloga

s. Vinka Marović, FDC
s. Gordana Igrec, FDC
s. Ivana Margarin, FDC

Dodatak

s. M. Mirela Iličić, FDC

Revidirala

s. Bernarda Horvat, FDC

Teološka lektura

s. M. Pia Herman, FDC

Jezična lektura

s. Nevenka Jurak, FDC

Grafičko oblikovanje

Danijel Lončar

ISBN

978-953-56637-2-0

Tisk

Denona d.o.o., Zagreb

Naklada

6500 primjeraka

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 776219.

Sve za Boga

Materijali za pripremu
za slavlje beatifikacije Drinskih mučenica

Zagreb, 2011.

Okvirni program beatifikacije Drinskih mučenica

Petak 23. rujna

- molitveno bdijenje u crkvi Kraljice svete Krunice u 20.00 sati

Subota 24. rujna

- preprogram u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu u 9.45 sati
- euharistijsko slavlje beatifikacije u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu u 11.00 sati

Nedjelja 25. rujna

- misa zahvalnica za beatifikaciju i proslava 100 godina crkve Kraljice svete Krunice u 9.00 sati u istoimenoj crkvi
- hodočašće na Pale i u Goražde

Informacije

Ured za goste i hodočasnike
Katolički školski centar „Sv. Josip“
Mehmed-paše Sokolovića 11
BiH 71 000 Sarajevo
Tel/fax: (00387) 33-253-960
E-pošta: drinske.mucenice@ksc-sarajevo

Poziv na slavlje beatifikacije Drinskih mučenica

Pred nama je otajstvo herojske vjernosti Kristu i zavjetima pet sestara Družbe Kćeri Božje ljubavi, poznatih pod imenom Drinske mučenice. Njihovo uzdignuće na čast oltara, kao novih blaženica Katoličke crkve, u rujnu ove godine, ujedno je uzdizanje onih vrjednota koje su snažno obilježile njihov život i njihovu mučeničku smrt. Oduševiti se vrjednotama i učiniti ih svojima, ulazući u to sve, pa i vlastiti život, znači uzdizati i častiti Boga. Čovjek je slava Božja ukoliko kroz njega isijavaju svojstva njegova Stvoritelja.

Kroz život, riječi i djela sestara Mučenica na osobit je način isijavala te postala prepoznatljiva vrjednota vjernosti. Sveti Augustin kaže: „Neka te Bog učini pobjednikom nad tobom.“ To je put do vjernosti. Vjernost, bez kompromisa – nekomu ili nečemu – postiže se jedino trajnim pobjeđivanjem, ne neprijatelja izvana, nego ponajprije onoga unutar nas samih; pobjeđivanjem svega što nas želi iznutra oslabiti ili udaljiti od traženja i otkrivanja vlastitoga puta, od ustrajne vjernosti onoj zamisli koju Bog ima o svakom čovjeku. Stoga sv. Augustin pojašnjava svoju misao: „Učinio te Bog pobjednikom nad neprijateljem unutar tvoje duše, a ne izvan tebe.“

Drinske mučenice su svakodnevnim pobjeđivanjem „neprijatelja“ unutar sebe postale pobjednice i u odlučnom trenutku svoga života – postojane u vjernosti, i uz cijenu života. Stoga pozivamo sve vas koji u njima crpite nadahnuće za svoju ustrajnost u vjernosti ili koji na tom putu molite njihov zagovor i pomoć, da nam se pridružite u slavlju njihova proglašenja blaženima 24. rujna u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu. Svečano euharistijsko slavlje u 11.00 sati predslavit će kardinal Angelo Amato, izaslanik svetog oca Benedikta XVI., a u samo slavlje će nas uvesti pretprogram s početkom u 9.45 sati. Pozivamo vas i na duhovno-molitveno bdijenje uoči dana beatifikacije, 23. rujna u crkvi Kraljice sv. Krunice od 20.00 do 24.00 sata, da bismo oraspoložili svoja srca za radikalnije nasljedovanje Krista po uzoru na nove blaženice.

Radujemo se vašem dolasku i molitvenom zajedništvu!

s. M. Ozana Krajačić, FDC
vicepostulatorica kauze Drinskih mučenica

Sadržaj

KATEHEZE

1 Upoznajmo

Drinske mučenice,
Drinske mučenice
– primjeri za
nasljedovanje

2 Poziv

Drinskih mučenica

MOLITVENI PRILOZI

1 Razmatranje

otajstava svjetla
- krunica

2 Isuse spasi nas

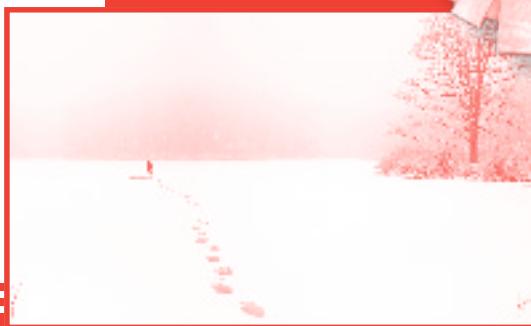
- euharistijsko klanjanje

DODATAK

1 Križni put

Drinskih mučenica

2 Litanije

Drinskim
mučenicama

Poštovani svećenici, redovnici i redovnice, vjeroučitelji i vjeroučiteljice, župni animatori!

Knjižica koju držite u rukama zamišljena je kao priprema mlađih za veliki događaj, ne samo Crkve u Hrvata već i opće Crkve, za svečanost beatifikacije s. M. Jule Ivanišević i četiriju susestara, u našemu narodu poznatih kao Drinske mučenice. Priprema se sastoji od tri kateheze i molitvenih priloga od kojih je svaki vezan uz određenu katehezu. Željele bismo da na taj način mlađi upoznaju nove blaženice i po njihovom primjeru otkrivaju Božju ljubav, brigu i providnost kojom vodi svakoga čovjeka te nas sve poziva da se po bratskome zajedništvu i međusobnoj ljubavi njemu pritjelovljujemo.

Prva kateheza *Upoznajmo Drinske mučenice, Drinske mučenice – primjeri za naslijedovanje* omogućava, nakon upoznavanja Drinskih mučenica te njihovih kvaliteta i osobina, prepozнатi važnost i privlačnost njihova primjera za nas danas, da bismo i mi nastojali, poput njih, ostvarivati vlastiti život u skladu s Božjom voljom. Nakon ove kateheze slijedi *Razmatranje otajstava svjetla* koje želi mlađima molitvom krunice osvijetliti vrjednote koje su Drinske mučenice živjele u svome naslijedovanju Krista te potaknuti da te vrjednote unose, svatko na svoj način, u najizazovniju životnu avanturu, avanturu hoda s Bogom. *Poziv Drinskih mučenica* naslov je slijedeće kateheze koja želi mlađima približiti posebnost i različitost životnog puta s. Jule, s. Berchmane, s. Križine, s. Antonije i s. Bernadete te ih potaknuti na razmišljanje o Božjem pozivu i ljudskom odazivu. Na ovu katehezu nastavlja se euharistijsko klanjanje *Isuse, spasi nas!* koje nas poziva da se pred tajnom utjelovljenoga Boga susretнемo s tajnom vlastitoga životnog poziva. Treća kateheza *Po vjernosti u malom do mučeništva* želi mlađima posvijestiti važnost svakodnevne vjernosti u običnosti života Drinskih mučenica te probuditi osjetljivost za vjerno vršenje svakodnevnih životnih zahtjevnosti, čime se ostvaruje vlastiti put svetosti. Meditacija *Življena krsna milost* svjedoči da je tu vjernost moguće ostvariti živeći prije svega kr-

snu milost, kojom su Drinske mučenice prožimale, svakoga dana sve dublje i jače, konkretnu stvarnost njihova života i djelovanja.

Redoslijed kateheza i molitvenih sadržaja moguće je izabratи na način koji smatrate naprikladnijim s obzirom na broj sudionika ili okolnosti koje uvjetuju način i mjesto odvijanja susreta. Klanjanje, meditaciju i razmatranje otajstava svjetla, premdа su blisko vezani uz teme koje se obrađuju u katehezama, moguće je i preporučljivo ostvariti ne samo s mладима već i s različitim molitvenim grupama te sa čitavom župskom zajednicom da bi se sav vjerni narod približio Drinskim mučenicama koje u ovome vremenu poljuljanih i gotovo izbrisanih vrjednota svjedoče vjernost u svim prilikama života, vjernost do smrti Onome koji nas je stvorio i kojemу se vraćamo.

Na kraju knjižice, u Dodatku, donosimo *Križni put Drinskih mučenica* i *Litanije Drinskim mučenicama* koje, kao i svi ostali materijali, mogu poslužiti za osobnu i zajedničku pobožnost i poslije beatifikacije. Neka nas sve nadahnjuje primjer ovih vjernih Kristovih učenica te nas oduševi i ohrabri za vlastiti put ljubavi, istine, vjernosti i svetosti.

Urednica

UPOZNAJMO DRINSKE MUČENICE

Drinske mučenice – primjeri za nasljeđovanje

Odgojno – obrazovno postignuće:

- ❖ upoznati sudionike sa životom i mučeničkom smrću Drinskih mučenica

Zadatci:

- ❖ sudionici pomoću igre asocijacija iznose svoje mišljenje o svecima i blaženicima
- ❖ radom u grupama, iznošenjem rezultata rada te izradom osobnoga dokumenta sudionici se upoznaju sa svakom sestrom Mučenicom
- ❖ sudionici pismeno izriču u čemu im sve Drinske mučenice mogu biti primjer

Metodički sustav:

- ❖ Heuristički s elementima predavačkog

Oblici rada:

- ❖ frontalni
- ❖ individualni
- ❖ grupni

Mediji komuniciranja:

- ❖ biografski podatci sestara Mučenica (iz biltena ili iz neke od postojećih knjiga)
- ❖ papiri s natuknicama za izradu osobnoga dokumenta
- ❖ papir i olovka
- ❖ (računalo i projektor)

Tijek susreta:

➤ Može se dodati još neka spontana molitva koja bi se nadovezivala na ovu.

➤ Slava Ocu ....

1. Molitveno – meditativni početak

Krist više nema ruku.

Ima samo naše ruke da bi danas činio svoja djela.

Krist više nema nogu.

Ima samo naše noge da bi danas išao ljudima.

Krist više nema glasa.

Ima samo naš glas da bi danas govorio o sebi.

Krist više nema snage.

Ima samo našu snagu da bi ljude priveo k sebi.

Krist više nema Evanđelja koje bi ljudi još čitali.

Jedino Evanđelje koje ljudi danas još čitaju jesu naše riječi i djela. ()

2. Motivacija

Nakon uvodne molitve (ili eventualnog uvodnog upoznavanja) najaviti igru asocijacija koja će nas uvesti u temu.

Igru asocijacija je moguće igrati na više načina:

- ❖ 1. na ploču se nacrtava tablica podijeljena na polja, sudionici biraju određeno polje, a voditelj u izabrano polje upiše određeni pojam;

- ❖ 2. određene pojmove ispisati s jedne strane papira, a s druge strane papira napisati oznake A1, A2,... i pričvrstiti ih na ploču pomoću magnetića te okretati na drugu stranu;
- ❖ 3. pomoću PPS prezentacije.

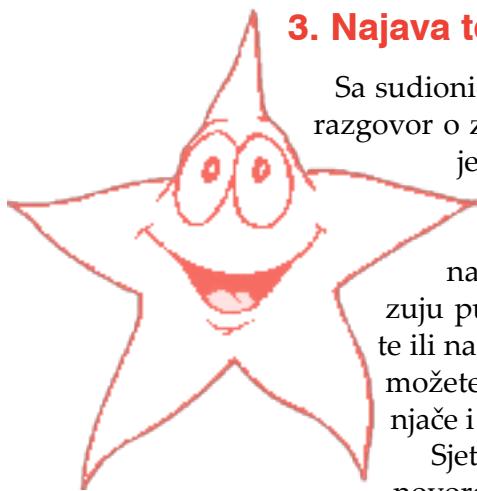
Beethoven	Višnjić	Kostelić	Škoro
Haydn	Filipović	Vlašić	Cetinski
Mozart	Mlikota	Šuker	Grašo
Vivaldi	Begović	Ljubičić	Badrić
SKLADATELJI	GLUMCI	SPORTAŠI	PJEVAČI

Z V I J E Z D E

Budući je konačno rješenje za ovu igru asocijacija poprilično teško pogoditi najavi se druga asocijacija čije je konačno rješenje identično prvoj. Bilo bi dobro odigrati obje asocijacije da se, iako je konačno rješenje isto, uoči razlika značenja.

plavo	mračna	Zemlja	prostranstvo
sunčano	gluha	Jupiter	rakete
tmurno	nakon dana	Mars	galaksija
oblaci	dan - ...	Venera	beskraj
NEBO	NOĆ	PLANET	SVEMIR

Z V I J E Z D E

3. Najava teme

Sa sudionicima pomoću poticajnih pitanja povesti razgovor o zvijezdama kao nebeskim tijelima i zvjezdama kao poznatim osobama:

Za što nam služe zvijezde? U Bibliji piše da je Bog stvorio zvijezde da nam osvjetljuju noć i na neki način pokazuju put. Zamislite samo da se u noći izgubite ili nađete na brodu na moru, na koji se način možete orijentirati? Pomoću zvijezde Sjevernjače i zviježđa Velikog i Malog medvjeda.

Sjetite se kako su Mudraci s Istoka pronašli novorođenoga Isusa.

A za što nam služe estradne zvijezde? Što nekome tko se npr. bavi nekim sportom, znači neki poznati sportaš? Poznati i popularni pjevač ili sportaš ili glumac ili ... nekome može biti uzor i primjer što je potrebno činiti, kako živjeti, kako se truditi da bi se došlo do određenoga cilja. Što mislite, tko su nama kršćanima zvijezde odnosno uzori i primjeri kako trebamo živjeti kao kršćani? (Razgovorom navesti sudionike na zaključak tko su to sveci i blaženici.) A tko su to sveci? Kako se postaje svetim? Je li svetost nečiji privilegij ili....?

- Ako vrijeme dozvoljava i ovisno o dobi sudionika može se ukratko objasniti postupak beatifikacije i kanonizacije: nekoliko godina nakon smrti katolika koji je živio uzornim kršćanskim životom te umro na glasu svetosti, mjesni biskup, tj. biskup u čijoj je biskupiji ta osoba umrla, može prikupiti sve podatke i svjedočanstva koja dokazuju da je ta osoba živjela uzornim životom i da je ljudi smatrali svetom. Sav prikupljeni materijal šalje u Rim Kongregaciji za kauze svetaca, gdje skupina teologa brižno pregledava, ispituje,

provjerava, proučava sav prikupljeni materijal. To je dugotrajan i detaljan postupak. Da bi netko mogao biti proglašen blaženim, potrebno je da se po njegovom zagovoru dogodi čudo koje će biti medicinski (ako je riječ o ozdravljenju) ili na neki drugi način dokazano. Tada Papa odobrava proglašenje toga Sluge Božjega blaženim. Da bi se Blaženika proglašilo svetim, potrebno je da se po njegovu zagovoru dogodi još jedno dokazano čudo. Nakon što je i to čudo dokazano Papa daje dozvolu da se toga Blaženika proglaši svetim.

Znate li vi kojega sveca? Jeste li kada čuli ili čitali životopis nekog sveca? Kojeg? (Može im se pokazati i PPS prezentacija sa slikama i imenima svetaca i blaženika. Na posljednjem su slajdu slike Utemeljiteljice i Drinskih mučenica, što onda može biti daljnji korak u radu.)

Danas ćemo upoznati pet časnih sestara koje će uskoro biti proglašene blaženima/koje su nedavno proglašene blaženima.

4. Istraživački rad u skupinama

Koje su to časne sestre otkrit ćete sada tako što ćete se podijeliti u pet radnih skupina. Svaka će skupina dobiti kratki životopis jedne sestre, a vaša je zadaća da ga pročitate i pomoću radnoga lista napravite „osobnu

„Reći,
uvijek iznove
govoriti,
da je svetost moguća,
da se svetost dogodila,
da svetost živi,
evanđeoska je služba.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

iskaznicu“ pojedine sestre. Poslije toga čete tu iskaznicu predstaviti drugima (vidi prilog!).

„Putnici smo svetosti
na ovoj zemlji.
Opteretimo li se ičim
drugim, nju nećemo
moci ponijeti.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

5. Iznošenje rezultata rada i nadopunjavanje

Pozvati predstavnika svake skupine da iznese rezultate rada, tj. da predstavi po jednu sestru Mučenicu.

Nakon toga poticajnim pitanjima vidjeti što je zajedničko svim sestrama (to u natuknicama zapisivati na ploču) i sudionike upoznati sa samim događajem i smrću sestara Mučenica.

Jeste li primijetili da ove sestre imaju nešto zajedničko. Što je to? Kojoj su redovničkoj zajednici pripadale? Gdje su živjele (za vrijeme Drugog svjetskog rata)? Kada su odvedene iz svoje redovničke kuće i kamo? Kada su umrle? Gdje im je grob?

Vidimo da im je zajedničko to da je svih pet sestara pripadalo Družbi Kćeri Božje ljubavi, da su živjele na Palama i da su 11. prosinca 1941. nasilno odvedene iz svoga samostana te da su ponijele mučeničku smrt.

- Izlaganje može biti praćeno PPS prezentacijom.

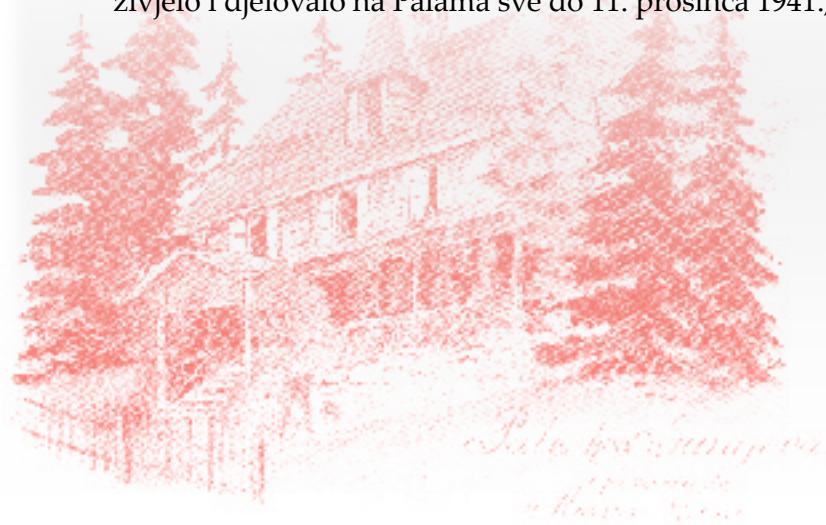
Godine 1911., na Palama su sestre otvorile „Marijin dom” koji je trebao biti oaza za oporavak bolesnih sestara. U Palama su držale osnovnu školu i pomagale svima bez obzira na vjeru i narodnost. Marijin dom postao je poznat po dobrim djelima prema svima potrebitima, zbog čega je ubrzo prozvan „gostinjcem siromaha”.

Drugi svjetski rat bio je u istočnoj Bosni posebno tragičan. Godine 1941. došlo je do najvećega mogućega zla za jednu zemlju: do građanskoga rata. Ustao je narod protiv naroda, vjera protiv vjere, selo protiv sela i čovjek protiv čovjeka. Građanski rat u Bosni nije razdijelio i zavadio samo pripadnike istoga naroda i iste vjere, već i djecu iste majke. Bilo je bezbroj primjera da su se dva rođena brata našla u dvije protivničke vojske.

U tim i takvim okolnostima 1941. na Palama je živjelo zajedno pet sestara različite dobi, različitoga mentaliteta i kulture i različite nacionalnosti. Bile su to: s. M. Jula Ivanišević, s. M. Berchmana Leidenix, s. M. Krizina Bojanc, s. M. Antonija Fabjan i s. M. Bernadeta Banja. Ovih pet sestara je, kao što smo već i rekli, živjelo i djelovalo na Palama sve do 11. prosinca 1941.,

Franziska Lechner rođena je 1. siječnja 1833. u Edlingu kraj Wasserburga u Bavarskoj. Na blagdan Marijina prikazanja 21. studenoga 1868. osnovala je u Beču, u Austriji, Družbu *Kćeri Božje ljubavi* te je uzela Pravilo sv. Augustina, a Konstitucije sastavila sama. Preminula je 14. travnja 1894. u Breitenfurtu kraj Beča.

Svrha Družbe bila je pružiti siromašnim djevojkama i kućnim pomoćnicama dom, odgoji i obrazovanje. Osim toga, Utemeljiteljica je otvarala sirotišta, internate i škole za siromašnu djecu.

Prve Kćeri Božje ljubavi, predvođene Utemeljiteljicom M. Franziskom Lechner, dolaze u Sarajevo 1882. na poziv sarajevskog nadbiskupa dr. Josipa Stadlera.

kada je njihovo ljudsko i redovničko djelovanje nasilno prekinuto.

Dana 11. prosinca 1941., u kasno poslijepodne, začula se pucnjava, vika i grubo lupanje na vratima samostana. Grupa vojnika je nasilno upala u kuću i istjerala sve van, na snijeg. U tome trenutku na dvorištu pojavila s. Jula, koja je toga dana otišla nabaviti brašno u centar Pala. Na veliko čuđenje vojnika nije pobegla nego se pridružila svojim sestrama.

Nekoliko trenutaka kasnije svih pet sestara, zajedno sa svećenikom Meškom koji je boravio kod sestara, odvedeno je u pravcu Sjetline, zatim Goražda, a samostan je opljačkan i zapaljen.

Nakon četiri dana hoda po snijegu i hladnoći, stigli su u Goražde. Sestre Antoniju, Bernadetu, Julu i Krizinu vojnici su odveli u vojarnu, gdje su ih grubo prihvatali i zatvorili u poveću prostoriju na drugome katu. Uvečer je skupina vojnika nahrupila u prostoriju u koju su sestre bile zatvorene. Zatražili su od njih da se odreknu redovništva i ponudili im službu bolničarki uz uvjet da im se prethodno podaju. Sestre su to bez imalo razmišljanja odlučno odbile. Na pojačano navaljivanje vojnika sestre su izrazile spremnost da im budu bolničarke, kuharice ili sluškinje, ali jasno otklanjajući svaku mogućnost da budu sredstvo njihove pohote jer je njima njihovo redovničko određenje, zavjet Bogu i vlastitoj duši, sveto. Vojnici su ih, prethodno im zaprijetivši da će ih, ne podaju li im se, zaklati, neko vrijeme ostavili same, očekujući da će se one slomiti i predomisiliti. Kad su se vratili, bili su prippiti i nasilniji. Imali su potrebu ne samo zadovoljiti svo-

ju požudu, nego i obeščastiti sestre i sve ono sveto u čemu su – u kome – one prepoznavale vrijednost svo- ga života, svoje službe.

Budući da se sestre nisu predomislile, štoviše, još su odlučnije izražavale svoje protivljenje njihovim nečasnim i niskim namjerama, vojnici su nasrnuli na njih. Sestrama nije ostalo drugo nego se ili podati, i time pogaziti svoje ljudsko, žensko dostojanstvo i za- vjet boguposvećene čistoće ili se odlučiti na bijeg. Se- stre su izabrale bijeg. Ali kako, kamo? Ako krenu na vrata, jure pravo neprijatelju u zagrljaj. Jedini mogu-ći izlaz u tom trenutku bio je prozor. I sestre su jed- na za drugom jurnule kroz prozor. Budući da visina nije bila velika, pad su sve preživjele. Ostale su pod prozorima ošamućene od pada s visine i iscrpljenosti te polomljenih udova i zbog toga nisu mogле bje- žati dalje.

Vojnici, isprva zapanjeni, a potom razbješnjeni, po- jurili su za njima. Zatekli su ih pred kućom te su sva- koj od sestara zadali niz smrtonosnih uboda nože- vima. Potom su ih odvukli do obližnje rijeke Drine. Drina je postala njihov grob. Zbog toga su one u narodu prozvane Drinske mučenice.

Sestra Berchmana, kako se zbog dobi i iscrpljenosti nije mogla kre- tati, ostala je 13. prosinca u nekom selu između Carevih voda i Sjetli- ne. Ondje je naišla na iskaze gosto- ljubivosti mjesnog stanovništva. Dana 23. prosinca dva su vojnika došla po nju da je, kako su rekli, odvedu ostalim sestrama. Odvezeli su je prema pračanskom mostu

Utemeljiteljica je ostavila svojim duhovnim kćerima geslo „**Sve za Boga, siromahe i za našu Družbu**“.

Načelo Majke Franziske: „**Činiti dobro, darivati radost, usrećivati i voditi u nebo!**“

„Poniznost je temelj svakoj krjeposti, a oholost je početak svakom zlu.“

s. Jula Ivanišević

i tamo ubili. Prema nekim svjedočanstvima, tijelo s. Berchmane našla je njemačka vojska te ga pokopala u sjetlinskoj šumi. Njezin grob, međutim, unatoč znatnom trudu, nikada nije pronađen.

6. Sinteza s aktualizacijom

Nakon svega ovoga što smo rekli, čuli i naučili, prijetite se igre asocijacija s početka susreta. Što smo rekli, za što nam služe zvijezde? A za što nam služe sveci i blaženici? Mogu li nam i u čemu Drinske mučenice biti primjer? Mogu nam biti primjer po načinu života. Sjetite se koje smo sve karakteristike, tj. osobine pojedinih sestara izdvojili (ako je potrebno mogu ih ponovo pročitati s osobnog dokumenta). Sjetite se kako se s. Jula na povratku iz centra Pala pridružila svojim sestrama. Mogla je pobjeći, ali nije. Može li nam ona možda biti primjer kako ne trebamo bježati od nekih teških i odgovornih situacija? Sjetite se s. Bernadete koja je bila izuzetno niska rasta, a kažu njeni suvremenici da od toga nikada nije patila. Može li nam ona biti primjer da prihvativimo sebe takvima kakvi jesmo i da ne nabijamo kompleks manje vrijednosti ni sebi ni drugima? Za s. Antoniju kažu da je jako malo govorila i da se nikada nije čulo da bi govorila protiv drugih, a koliko mi ogovaramo i pričamo jedni protiv drugih? Ili se sjetite njihovoga zajedničkoga života. Bile su različite dobi, različite nacionalnosti, a kažu da su živjele vrlo skladno. Mogu li one biti primjer skladnoga života nama i našim obiteljima, a ne da smo stalno u nekom, kako to danas često zovemo, sukobu generacija? Pomagale su svima bez ikakve razlike, a kome mi danas pomažemo? Samo onima koje volimo, koji su nam dragi i od njih imamo neke koristi ili ...? Kada su bile u zarobljeništvu, tješile su djevojke koje su ta-

kođer bile zarobljene. Nisu mislile na sebe, svoju bol, svoju muku i tugu nego su mislile na druge. I još u mnogo čemu one nam mogu biti primjer.

Vi ćete sada ostati neko vrijeme u tišini. Dobro razmislite o svemu ovome te napišite jedan mali sastav kako i u čemu vama, ili današnjem suvremenom čovjeku i modernom društvu, Drinske mučenice biti mogu primjer i uzor.

7. Molitveni završetak

Drinske mučenice ne samo da nam mogu biti primjer u životu, one nam mogu biti i moćne zagovornice u različitim potrebama. Postoje mnoga svjedočanstva o molitvama uslišanim njihovim zagovorom. Stoga ćemo sada i mi, nakon što se saberemo, izmoliti molitvu za zagovor Drinskih mučenica s nakanom da nam doista budu primjer u onome što ste vi napisali, odnosno da imamo hrabrosti slijediti Drinske mučenice u svakodnevnom životu.

Gospodine Bože, ti si svoje službenice Julu, Berchmanu, Krizinu, Antoniju i Bernadetu obdario milošću redovničkoga zvanja i snagom da svoju vjernost i ljubav prema tebi potvrde prolijevanjem krvi. Udjeli i nama postojanost u vjeri da se i uz cijenu trpljenja ne odijelimo od tebe. Daj da nam njihov primjer i zagovor pomažu u životnim borbama i postizanju vječnoga spašenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Veće ljubavi
nitko nema od ove:
da tko život svoj položi
za svoje prijatelje.

lv 15, 13

➤ Ako netko od sudionika želi, može pročitati svoj rad.

PRILOG:

OSOBNA ISKAZNICA

Ime i prezime _____

Krsno ime _____

Datum i mjesto rođenja _____

Narodnost _____

Imeroditelja _____

Broj braće i sestara _____

Karakteristike (osobine) koje su je resile _____
_____

Datum odlaska u samostan _____

Ime Družbe (redovničke zajednice) kojoj je pripadala _____

Mjesta boravka u redovničkoj službi _____
_____

Datum i mjesto smrti _____

Način smrti _____

Sestra M. Jula Ivanišević

Kata s. Jula Ivanišević rođena je 25. studenoga 1893. u Godinjaku kod Nove Gradiške, od roditelja Nikole i Tere, rođene Šimunović. Krštena je sljedeći dan, 26. studenoga, u župnoj crkvi sv. Antuna u Starom Petrovu Selu. U obitelji Ivanišević rodilo se jedanaestero djece, od kojih je petero rano umrlo.

Kata je svoju želju i odluku da postane redovnica priopćila roditeljima kada je imala osamnaest godina. Budući da njezina majka s time nije bila suglasna, u samostan je otišla nakon majčine smrti 1914. Primljena je u Družbu Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu. Nakon nekoliko mjeseci privikavanja i učenja njemačkog jezika, odlazi u Beč te u Kući matici započinje njezin redovnički odgoj. Tada, naime, Družba još nije bila podijeljena na provincije zbog čega su, sve do 1919., kuće redovničke formacije bile u Beču. Kao kandidatica i postulantica Kata ostaje jednu godinu u Breitenfurtu, nedaleko od Beča, a zatim ulazi u novicijat i dobiva ime sestra Marija Jula. Privremene zavjete polaže 16. kolovoza 1916. u samostanskoj crkvi Majke Divne u Beču, a doživotne 29. srpnja 1923. u samostanskoj crkvi Kraljice sv. Krunice u Sarajevu.

Odmah nakon položenih zavjeta s. Jula iz Austrije odlazi u Bosnu. U svom redovničkom životu djelovala je na mnogim mjestima i vršila različite dužnosti, od domaćinskih poslova i onih iscrpljujućih na zemljišnim posjedima Družbe do rada u sirotištu (u Zagrebu) i službe poglavarice zajednice u više navrata. Kao mlada sestra sedam godina živi u Breškama nedaleko od Tuzle, u zajednici s velikim zemljišnim posjedom. Zbog narušena zdravlja i problema sa srcem, godinu dana provodi u Sarajevu na oporavku. Nakon toga

Njezino vladanje bilo je smireno, lice vedro, ali ozbiljno tako da je njezino cijelo biće ižarivalo nešto plemenito, sveto. Razgovarala je s nama lijepo, kratko, ali uvijek toliko milo, te nas na lijep način poticala na dobro, na pobožnost, na poniznost i požrtvovnost. Takav lik redovnice rijetko se susreće.

s. Ela Boras

vraća se ponovno svakodnevnim dužnostima, preuzimajući i nove službe koje su joj povjerene. Godine 1932. imenovana je poglavicom zajednice na Palama, gdje ostaje do 11. prosinca 1941. Zahvaljujući dobroti i duhovnoj zrelosti s. Jule, u zajednici je vladalo ozračje zajedništva, molitve, požrtvovnosti i ljubavi.

U poslijepodnevnim satima 11. prosinca odvedena je, zajedno sa svoje četiri sestre, u zarobljeništvo, a nakon četiri dana, 15. prosinca, u Goraždu, braneći čast i dostojanstvo Kristove zaručnice, umire sa svojim sestrama od smrtonosnih uboda nožem pod prozorima vojarne.

- Sestra Jula
(gore desno)

Sestra M. Berchmana Leidenix

Karoline Anna s. Berchmana Leidenix rođena je 28. studenoga 1865. u Enzersdorfu na rijeci Fischu, nedaleko od Beča u Austriji, od oca Michaela i majke Josefe, rođene Benkhofer. Krštena je nakon dva dana u župnoj crkvi sv. Tome apostola. U obitelji Leidenix rodila se još jedna djevojčica, Mathilda, treća je rođena mrtva. Utemeljiteljica novoosnovane Družbe Kćeri Božje ljubavi u Beču (1868.) Majka Franziska Lechner primila je 1878. u internat Karoline i Mathildu za koje se majka nakon očeve smrti zbog teške materijalne situacije više nije mogla brinuti. Tijekom školovanja u njoj se probudila klica duhovnog zvanja pa je odlučila postati članicom te redovničke Družbe.

Stupila je u novicijat 1882. i dobila ime sestra Marija Berchmana Johanna. Prve zavjete položila je 20. kolovoza 1883., a doživotne 17. kolovoza 1892. Odmah nakon prvih zavjeta poslana je u Bosnu, tada misijsku zemlju, gdje ostaje do kraja života. Prvo je poslana u Tuzlu, potom je bila u službi u samostanima u Sarajevu, na Palama, u Višegradu i Breškama. Budući da je postigla i zvanje učiteljice i zvanje bolničarke, ponajviše je radila kao učiteljica u osnovnim školama. Djelovala je u školama Družbe kao vrlo sposobna i zauzeta učiteljica, a kasnije je održavala privatne satove njemačkog jezika nadarenoj katoličkoj, pravoslavnoj, muslimanskoj i židovskoj djeci. Uz ostale poslove, poučavala je djecu i vjeronauk. Za vrijeme Prvog svjetskog rata u njemačkoj vojnoj bolnici u Višegradu njegovala je teške bolesnike i ranjenike. Od 1920.

do 1923. obavljala je službu predstojnice u samostanu u Breškama, a 1931., u svojim šezdesetim godinama, imenovana je učiteljicom novakinja u Sarajevu. U svom odgojiteljskom radu nastojala je uliti u srce mladih sestara ljubav prema Bogu, Crkvi i bližnjemu.

Sestra Berchmana bila je žena duboke vjere. Često se zadržavala u kapelici, sva uronjena u molitvu. Sve sestre ističu da je bila mudra i vrlo inteligentna, ali skromna i ponizna. Imala je mnogo prigoda za vježbanje i rast u ovim odlikama, osobito s obzirom na hrvatski jezik koji nije bio njezin materinski jezik. Znala se savršeno svladati u svemu, bez izražavanja svojih posebnih želja i potreba. Iako je bolevala od astme, sve je podnosiла strpljivo i predana u volju Božju. Posebno se odlikovala po svojoj odlučnosti, točnosti, pravednosti i samodisciplini, što je zahtijevala i od mladih sestara.

O s. Berchmani može se reći da je bila prava ekumenska i misionarska duša. Za vrijeme boravka u Breškama nedaleko od Tuzle, poučavala je muslimansku djecu čitati i pisati pa je prozvana „turskom sestrom“. Kao takva poznata je i na Palama, kamo dolazi – po drugi put – u rujnu 1939. u dobi od sedamdeset i četiri godine. Činila je dobro djeci i mještanima Pala pravoslavne vjeroispovijesti pa je prozvana i „srpskom majkom“.

U poslijepodnevnim satima 11. prosinca, zajedno sa svoje četiri susestre, odvedena je iz samostana na Palama u zarobljeništvo

Ubijena je 23. prosinca 1941. u šumi kod Sjetline.

Sestra M. Krizina Bojanc

Jožefa s. Krizina Bojanc rođena je 14. svibnja 1885. u mjestu Zbure kod Šmarjetskih Toplica u Sloveniji. Krštena je istog dana u župnoj crkvi u Šmarjeti. Roditelji Mihael i Marija, rođena Bizjak, imali su pet kćeri i jednoga sina koji je umro kada mu je bilo šest godina. Jožefa je bila drugo dijete u obitelji.

Jožefa ostaje kod kuće do svoje trideset šeste godine da bude na pomoć majci i sestrama. U toj već odrašloj dobi upoznaje sestre Družbe Kćeri Božje ljubavi koje su u Sloveniji skupljale pomoć za njihove odgojno-obrazovne zavode u Bosni i Hercegovini. Osjetila je snažan nutarnji poziv i želju da se posveti Bogu u redovničkom životu. Donosi odluku i odlazi u samostan u Sarajevo. U Družbu je primljena 28. prosinca 1921. Ubrzo se zamjećuju njezine posebne kvalitete, čiji su temelji postavljeni još u obiteljskoj kući. Resile su je osobito poslušnost, brižno oko i srce za drugoga. Prožeta tom usmjerenošću na bližnjega, a zaboravom sebe, ulazi u novicijat 27. lipnja 1922. i dobiva ime sestra Marija Krizina. Prve zavjete polaže 28. lipnja 1923., a doživotne tri godine kasnije, 5. kolovoza 1926.

Sestra Krizina u dva je navrata živjela na Palama te u ostalim zajednicama u Bosni, osobito u onima koje su poljoprivrednim radom materijalno opskrbljivale škole i internate Družbe. Brinula je za stočno blago, radila na zemljivođenim posjedima, u praonici rublja i domaćinske poslove. Bila je vrlo tiha, sabrana i pobožna, šutljiva i marljiva kao pčelica. Po naravi je bila plaha, ali u radu vrlo savjesna, pouzdana i spremna na žrtvu. Imala je istančan dar zapažanja, znala

Sva Božja

Nikoga nije opterećivala svojim nevoljama ili nerazumijevanjem. Tiho je u sebi molila za blagoslov u radu. (...)

Jednom riječju, bila je sva Božja i kao takvu, sazrelu, Bog ju je uzeo k sebi.

s. Blanka Kralj

je priskočiti u pomoć, razumjeti, utješiti. Resile su je jednostavnost, skromnost i nemametljivost. Bila je osoba molitve, strpljiva i predana volji Božjoj. Iz molitve je crpila ljubav i snagu za svoje svakodnevno darivanje bližnjemu. Bila je prepoznatljiva po velikoj ljubavi i pobožnosti prema Djevici Mariji. Njoj je povjerila sav svoj život, a i drugima je preporučivala da joj se s pouzdanjem mole jer je ona „dobra majka i sigurna pomoćnica“. Njezina duhovnost bila je vidljiva u plodovima iskrene i zauzete ljubavi prema sestrama s kojima je živjela. Sve su osjećale njezinu zabrinutost da se koja ne bi previše opteretila poslovima. Živjela je po evanđeoskom duhu, a ne po duhu tijela, što se očitovalo u njezinu izabiranju onoga što je teže, a ne onoga što je lakše. Sestra Krizina je bila požrtvovna, savjesna, puna razumijevanja za mlade sestre, koje je često štitila od teških poslova. Trpljenje i nezaštićenost u djetinjstvu izgradilo ju je u toplu i brižnu osobu, samozatajnu, požrtvovnu i nadasve blagu.

U travnju 1939., na vlastitu molbu, premještena je ponovno na Pale gdje ostaje do 1941.

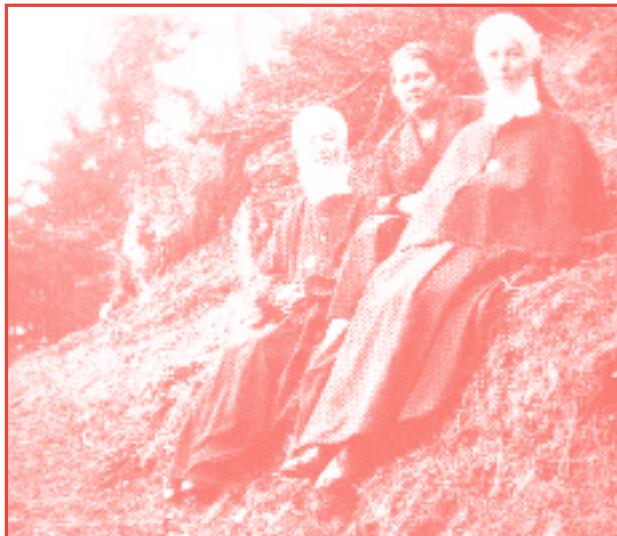
U poslijepodnevnim satima 11. prosinca odvedena je zajedno sa svoje četiri sestre u zarobljeništvo. Četiri dana poslije, 15. prosinca, u Goraždu, braneći čast i dostojanstvo Kristove zaručnice, umire sa svojim sestrama od smrtonosnih uboda nožem pod prozorima vojarne.

Sestra M. Antonija Fabjan

Jožefa s. Antonija Fabjan rođena je 23. siječnja 1907. u slovenskom selu Malom Lipju (nedaleko od Novog Mesta), koje je pripadalo župi Hinje, a danas župi Žužemberk. Bila je treće od petero djece Janeza i Jožefe, rođene Kralj. Otac Janez već je imao troje djece iz prvoga braka. Prva mu je supruga umrla. Godine 1911. Janez se naglo razbolio i umro pa je majka Jožefa ostala sama s osmero djece, a 1918. umire i ona. Djeca, još maloljetna, ostaju bez oba roditelja pa brigu o njima preuzima rodbina. Jožefi je tada bilo jedanaest godina. O njezinu dalnjem odgoju brine njezina teta, majčina sestra, vrlo pobožna žena.

Jednoga dana Jožefa povjerava teti svoju namjeru da se želi posvetiti Bogu u Družbi Kćeri Božje ljubavi. U travnju 1929. odlazi iz Slovenije u Bosnu te u Sarajevu započinje svoj redovnički život. Već kao pripravnica odlikuje se poslušnošću i savjesnošću u radu. U ožujku 1930. ulazi u novicijat i dobiva ime sestra Marija Antonija. Među istaknutim odlikama njezine osobnosti u izvješću prije polaganja zavjeta zapisano je: „Oduševljena za redovnički život te dosljedna u izvršavanju onoga na što se obvezala.“ Privremene zavjete položila je 19. ožujka 1932., a doživotne pet godina kasnije, 28. kolovoza 1937. Isprva je bila u službi u samostanu Betanija kod Sarajeva, potom u Antunovcu na Ilidži te ponovno u samostanu Betanija. Sestra Antonija posvetila se radu

■ s. Antonija (desno)

Vrhunac svega dragoj našoj s. Antoniji bila je sveta misa i sveta pričest. Kratko, uzor sestra, koja je svojim svijetlim primjerom, vrijednim životom do svoje mučeničke smrti, privlačila na nasljedovanje.

s. Valerija Trgovčević

u vrtu, u praonici rublja i na zemljišnim posjedima u zajednicama koje su uzdržavale odgojno-obrazovne ustanove Družbe. Uskoro se pojavljuju prvi zdravstveni problemi te se privremeno oporavlja na Palama i ponovno vraća svojim dužnostima. Dvije godine kasnije, 1936., podvrgнутa je operativnom zahvatu pa je nakon oporavka premještena na Pale, gdje ostaje do kraja života. U samostanu na Palama, zvanom Marijin dom, posluživala je bolesnike te rado primala siromuhe i djecu. Obavljala je i sve potrebne poslove u kuhinjama, praonicama, vrtu i kapelici. Bila je vrlo uslužna i jednostavno prepoznavala potrebe drugih. O svakome je imala lijepu riječ. Bila je samozatajna i potpuno predana volji Božjoj. Voljela je molitvu i žrtvu. Sestraru Antoniju su svi poznavali kao šutljivu, staloženu i razboritu osobu. Govorila je samo kada je to bilo potrebno i korisno za bližnjega ili o stvarima duhovnog života. Bavljenje vrtlarstvom, rad u praonici i obavljanje kućanskih poslova dovelo ju je do otkrivanja vrijednosti i ljepote malih stvari. Zbog toga nije težila za onim što je visoko. Ljubila je Boga iznad svega, prinoseći mu u ljubavi sve što je radila tijekom dana. Njezin rad bio je prožet molitvom. Odlazila je češće u kapelicu, gdje je tiho i sabrano molila. Ljubav prema Bogu odrazila se u ljubavi prema bližnjemu, što svjedoči sljedeći zapis: „Nikada je nismo trebale moliti za uslugu jer je sestra sama vidjela naše potrebe i bila spremna da nam pomogne.“

U poslijepodnevnim satima 11. prosinca odvedena je zajedno sa svoje četiri sestre u zarobljeništvo. Četiri dana poslije, 15. prosinca, u Goraždu, braneći čast i dostojanstvo Kristove zaručnice, umire sa svojim sestrama od smrtonosnih uboda nožem pod prozorima vojarne.

Sestra M. Bernadeta Banja

Terezija s. Bernadeta Banja rođena je 17. lipnja 1912. u Velikom Grđevcu kod Bjelovara, krštena je sljedećeg dana u župnoj crkvi Duha Svetoga. Njezin otac Josip kao mlad udovac doselio se u Hrvatsku iz Mađarske. Oženio se Terezom Kovač, čiji su roditelji također mađarski doseljenici. Josip i Tereza u braku su imali trinaestero djece, od kojih šestero umire u ranom dječjem uzrastu. Terezija je bila dvanaesto dijete.

U mladenačkoj dobi otkriva roditeljima svoju želju da se posveti Bogu u redovničkom životu. U lipnju 1929. primljena je u zajednicu Kćeri Božje ljubavi u Koprivnici, gdje ostaje kao kandidatica nekoliko mjeseci, nakon čega je poslana u Sarajevo u kuću redovničkog odgoja. U kolovozu 1930. ulazi u novicijat i dobiva ime sestra Marija Bernadeta. Dana 15. kolovoza 1932. polaže svoje privremene, a 28. kolovoza 1938. doživotne zavjete. Dva mjeseca nakon prvih zavjeta odlaže na Pale i preuzima rad u kuhinji. To je bio njezin jedini redovnički premještaj.

Već kao kandidatica zapožena je kao poslušna, ozbiljna, pouzdana i vrlo marljiva. Poslušnost kod nje nije bila stvar naravi nego skupno plaćena ustrajnim radom na sebi. O tome je u izvješću prije njezina ulaska u novicijat zapisano: „Po naravi na-

■ s. Bernadeta
s majkom i
rođbinom

ginje na ponos, ali mirno prima opomene jer je naučila pobjeđivati samu sebe.“

U svjedočanstvima sestara istaknute su njezine ljudske i kršćanske kvalitete. U njoj vide uzor požrtvovnosti i rada. U svom služenju u kuhinji bila je izrazito strpljiva, pripremala je hranu brižno i s ljubavlju. Kako je bila niska rasta, imala je mnogo prigoda za svakodnevno vježbanje u strpljivosti, prihvaćanju sebe i dužnosti koja joj je bila povjerena. Po dužnosti je bila kuvarica pa se često služila klupicom da bi mogla nadgledati i promiješati jelo koje se kuhalo. Činila je to vrlo spretno pa ju je bilo simpatično gledati dok to radi. Taj nedostatak u rastu ona je herojski prihvatala i, kako je izgledalo, veselo podnosila.

Na Palama je redovito kuhalala za svoje sestre, a uz njih i za sve one koji su ondje boravili: bolesnike, dječcu, siromahe, goste, namjernike... Katkada i za više od pedeset osoba. A u ono vrijeme rad u kuhinji bio je itekako zahtjevan.

U poslijepodnevnim satima 11. prosinca odvedena je, zajedno sa svoje četiri sestre, u zarobljeništvo, a nakon četiri dana, 15. prosinca, u Goraždu, braneći čast i dostojanstvo Kristove zaručnice, umire sa svojim sestrama od smrtonosnih uboda nožem pod prozorima vojarne.

POZIV DRINSKIH MUČENICA

Mediji komuniciranja:

- ❖ računalo i projektor,
- ❖ snimka gostovanja don Damira Stojića u emisiji „Nedjeljom u dva“,
- ❖ papirići za podjelu u skupine na kojima je napisano ime pojedine mučenice,
- ❖ tekstovi o sestrama mučenicama,
- ❖ pet hamer papira, flomasteri, bojice, olovke (*ukoliko se odabere scenski prikaz, nije potrebno pripremiti hamere ni pribor za crtanje/pisanje*)

Tijek susreta:

1. Molitveni početak

Voditelj susreta moli ovako ili slično: Ti, Gospodine, pozivaš koga ti hoćeš. U svakome vremenu i narodu svoju Crkvu obogaćuješ novim zvanjima. Pozovi i u našemu vremenu mladiće i djevojke da te slijede u svećeničkome i redovničkome zvanju. Daj da se oni koji su pozvani odazovu te tvoj narod ima uvijek dovoljno pastira i boguposvećenih osoba koji će svjedočiti tebe i moliti za nas. Amen.

2. Motivacija

Isječak iz emisije „Nedjeljom u dva“ u kojoj je gostovao don Damir Stojić i u kojem govori o svome redovničkome i

U poratnim prilikama 1919. na teritoriju bivše Austro-Ugarske osnovane su prve provincije među kojima i Provincija Božje providnosti koja danas obuhvaća prostore Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Albanije i Kosova. Sjedište Provincije je u Zagrebu.

Provincija Božje providnosti danas ima 268 sestara.

Kao međunarodna redovnička Družba sestre djeluju u 10 provincija i 2 viceprovincije te su prisutne u 19 država širom svijeta: Austrija, Česka, Mađarska, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Albanija, Poljska, Slovačka, Engleska, Brazil, Ekvador, SAD, Bolivija, Ukrajina, Uganda, Njemačka, Švicarska, Italija.

svećeničkome pozivu. Isječak se nalazi na www.youtube.com (točna adresa je http://www.youtube.com/watch?v=_20tUmVZTXc. Snimka traje 11 minuta, no važno je pogledati isječak od 05min 25sek do 10min 26sek.). Ukoliko zbog nedostatka opreme nije moguće sudićnicima pustiti ovaj isječak, za motivaciju se može ponoviti nešto s prethodnog susreta ili povezivanje mesta rođenja s pojedinom sestrom, što je navedeno u najavi teme.

3. Najava teme

Kao što ste mogli vidjeti iz video isječka, današnji susret stavlja pred nas temu poziva. Kao i don Damir, tako je i svatko tko je postao svećenik, redovnik ili redovnica prvo od Boga pozvan. U kojoj je zemlji rođen i odrastao don Damir? (U Kanadi.) No došao je biti svećenik u jednu drugu zemlju, u Hrvatsku. Zašto? (Jer je osjetio da ondje treba biti, da je pozvan biti ondje.) Prisjetit ćemo se onoga što ste prošli put već govorili o Drinskim mučenicama pa ćemo ponoviti gdje je koja od njih rođena. Reći ću vam mjesto i državu rođenja, a vi tim podatcima pokušajte pridružiti ime i prezime sestre koja je ondje rođena.

Veliki Grđevac kod Bjelovara, Hrvatska	(s. Bernadeta Banja)
Malo Lipje, Slovenija	(s. Antonija Fabjan)
Zbure, Slovenija	(s. Krizina Bojanc)
Godinjak kraj Nove Gradiške, Hrvatska	(s. Jula Ivanišević)
Enzersdorf, Austria	(s. Berchmana Leidenix)

Dolazi li ovih pet sestara iz iste države? (Ne.) Kojim narodnostima pripadaju? (Mađarica, dvije Slovenke, Hrvatica i Austrijanka.) U kojoj su zemlji provele svoj

redovnički život i ondje na kraju i dale život? (U Bosni i Hercegovini.) Dolaze iz različitih zemalja, ali sve pripadaju istoj Crkvi, istoj redovničkoj zajednici i svih pet ima isti poziv u redovnički život. No Bog svakoga poziva na drugačiji način; na način prilagođen toj osobi; u različitim okolnostima i u različitoj životnoj dobi.

Program života Majke Franziske Lechner

Nijedno jutro bez srdačne molitve!

Nijedan posao bez dobre nakane!

Nijedno veselje bez zahvalnog pogleda Bogu!

Nijedna zabava a da se ne sjetiš

da je Bog svuda prisutan!

Nijedna bol bez Bogu odane strpljivosti!

Nijedna pretrpljena uvrjeda bez praštanja!

Nijedna učinjena pogreška bez kajanja!

Nijedno dobro djelo bez poniznosti!

Nijedna zapažena pogreška bez blagog suda!

Nijednog bijednika a da mu ne udijeliš milostinju!

Nijednog patnika a da ga ne utješiš!

Nijedna večer bez posebnog ispitiyanja savjesti!

4. Istraživački rad u skupinama

Sada ču vas podijeliti u 5 skupina i to tako što će svatko od vas izvući papirić na kojem piše ime jedne sestre. (Voditelj podijeli papiriće. Papirići su jednake boje ili ako su različitih boja, jedno ime napisano je na papiriće različitih boja). Oni koji su izvukli npr. s. Antoniju neka sjednu zajedno, oni će biti jedna grupa. Svaka će skupina dobiti tekstove koji govore o pozivu te sestre.

Družba danas ima
1142 sestre.

Dijecezanski proces za proglašenje blaženom M. Franziske Lechner otvoren je 20. studenog 2005. u Beču.

„Svetost je način čovjekova hoda kroz život, oblik života u kojemu čovjek nastoji živjeti sve dimenzije svoje ljudskosti.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

„Idem služiti Isusu.“

s. Jula Ivanišević

Voditelj može birati između dvije ponuđene mogućnosti, prema vlastitoj procjeni.

a) Analiza teksta i izrada plakata

Izaberite osobu koja će kasnije pred svima iznijeti vaše zaključke. Tekstove ćete pažljivo pročitati, vidjeti u kakvim je okolnostima pojedina sestra u djetinjstvu živjela, s kim je živjela, kako je obiteljska situacija utjecala na tu sestru, kako je dobila redovnički poziv, kako je odgovorila, je li imala potporu obitelji, je li pri tome bilo kakvih poteškoća. Potom napravite plakat. *Ukoliko imaju dovoljno afiniteta, skupine mogu glavne događaje iz života te sestre likovno prikazati na hamer-papiru (npr. u više okvira, poput stripa). Ukoliko se ne odluče za ovu opciju, dovoljno je da na plakat uredno i kreativno zapišu glavne događaje iz djetinjstva i mladosti te sestre.*

b) Scenski prikaz

Umjesto analize teksta i izrade plakata a na temelju teksta, svaka grupa pripremi kratki scenski prikaz o jednoj sestri. Članovima grupe dopušteno je da slobodno u svome prikazu stave naglaske na one elemente koje smatraju bitnim za razvoj osobnosti i poziva te sestre. Važno je da ne propustite prikazati bitne elemente da bi ostale skupine mogle dobiti jasnu sliku o djetinjstvu i pozivu te sestre.

TEKSTOVI ZA SKUPINE

PRVA SKUPINA:

s. M. Berchmana (Karoline Anna) Leidenix

Rоđena je 1865. u Austriji. Imala je dvije godine mlađu sestru Mathildu. Obitelj je ostala bez oca. Ne zna se što se dogodilo: je li naglo umro, poginuo ili

nešto treće. Majka nije mogla skrbiti za dvije kćeri te ih je 1877. uz pomoć dobrih ljudi uspjela besplatno smjestiti u Marijin zavod u Beču, zavod koji su vodile sestre novoosnovane Družbe Kćeri Božje ljubavi (Družba je osnovana 1868.). Ondje su Karoline i Mathilde živjele i školovale se. Zavoljele su sestre, a osobito utedjiteljicu Družbe Majku Franzisku Lechner. Majka Franziska je majčinski i ljubazno pristupala djevojčicama te je od svih njih bila omiljena. Pričala im je o svojim dalekim putovanjima koja je poduzimala da bi osnivala nove samostane i škole diljem Austro-ugarskoga carstva. Tako je u toj djeci razvijala osjećaj za potrebe društva i Crkve. Djevojčice bi pozorno pratile njezino pripovijedanje i upijale svaku njezinu riječ.

U Zavodu je Karoline ostala do 1881. Bila je marljiva učenica lijepoga ponašanja.

Kada se i kako u ovome mladome srcu javio poziv, ne znamo. No nakon tri godine provedene među sestrama, poslije ljetnih školskih praznika, u rujnu 1881. stupa u Družbu Kćeri Božje ljubavi da bi i sama postala jedna od sestara koje su tako lijepo i velikodušno prihvatile nju i njezinu sestruru. Tada je imala 16 godina. Zasigurno su život i ponašanje sestara koje su se brinule za djevojčice i djevojke bili snažno i jasno svjedočanstvo ako je i Karoline odlučila prihvatići Božji poziv i postati jedna od njih.

DRUGA SKUPINA:

s. M. Krizina (Jožefa) Bojanc

Sestra Krizina Bojanc, na krštenju Jožefa, rođena je 14. svibnja 1885. u selu Zbure (kod Šmarjetskih Toplica u Sloveniji) kao drugo od šestero djece majke Ma-

■ s. Berchmana i
s. Bernadeta

rije i oca Mihaela. Posjedovali su gostonicu. Godine 1891., prije rođenja posljednjega djeteta, otac Mihael otišao je u Ameriku. Neko se vrijeme javlja pismima, a onda su pisma prestala stizati. Bio je boležljiv te je moguće da se razbolio i umro. Kako god bilo, majka Marija ostala je sama s pet kćeri i jednim sinom koji je umro kad je imao šest godina. Morala je zatvoriti gostonicu i početi se baviti poljoprivredom da bi mogla prehraniti svoju djecu. Bila je vrlo pobožna žena. Svakog je dan odlazila na misu u crkvu udaljenu četiri kilometra od njihova sela. Kćeri je učila radu, molitvi i poštenu. Doživjela je 78 godina.

Kako su sazrijevale, kćeri su odlazile svojim putem. No Jožefa i njezina sestra Angela ostale su kod kuće. Nisu se udavale. Godine su prolazile. Jednom su u njihovo selo došle časne sestre Kćeri Božje ljubavi skupljati milodare - hranu ili novac - za škole i sirotišta u Bosni i Hercegovini. Sestre bi isle od kuće do kuće i prosile. Jedni bi im drsko zalupili vrata, drugi bi im udijelili ono što su mogli. Jožefa i Angela primile su ih u kuću i pogostile. Molile su da im redovnice pričaju o životu u samostanu. Naposljetku su sestrama dale obilat dar za njihove siromašne đake.

No, Jožefa je prigodom ovoga posjeta sestara dobila više nego što je dala. Dobila je zvanje. Uskoro je, u prosincu 1921., i sama krenula u samostan. Imala je tada trideset i šest godina. Tri godine poslije u Družbu je ušla i njezina sestra Angela, kasnije s. Alfonza.

TREĆA SKUPINA: **s. Jula (Kata) Ivanišević**

Kata se rodila 1893. kao osmo od jedanaestero djece u skromnoj i pobožnoj slavonskoj obitelji u Godinjaku, župa Staro Petrovo Selo. U njenoj se obitelji re-

dovito molilo i svaku nedjelju išlo na misu. Primali su časopis „Životi svetaca i svetica Božjih“ u kojem je za svaki dan donesen kratki životopis sveca ili svetice. Ugledala se u najbolje moguće primjere – u svece. Već kao dijete postila je i molila. S deset godina posve se odrekla mesa. Iako je Kata bila dobra i bistra učenica, nije mogla nastaviti školovanje jer roditelji nisu imali dovoljno novaca. U jedanaestoj godini zbog siromaštva je ispisana iz škole.

U godinama koje su slijedile radila je na obiteljsko-me gospodarstvu: na polju, s blagom, prela je, čistila, plela i radila sve što je bilo potrebno. Majci je u sve-mu bila desna ruka. Kad je već postala djevojka, nisu je privlačili ples, dotjerivanje ni zabava. Bila je vedra i vesela, no drugačija od svojih vršnjakinja. Željela je nešto drugo nego one. U njoj je dozrijevao redovnič-ki poziv. Kad je to rekla svojoj majci, ona se žestoko usprotivila Katinoj odluci. Tada je majka bila bolesna te je htjela da Kata bude uz nju i njeguje ju. Nije mo-gla ni zamisliti da ostane bez svoje Kate. Rekla joj je da je neće pustiti u samostan dok je ona živa. Kata je tada imala 18 godina, ali je poslušala majku i ostala kod kuće. Nakon dvije godine majka je umrla od upa-le pluća. Iako u tuzi zbog majčine smrti, Kata je poslije mjesec dana otišla u samostan u Sarajevo.

Bila je prva koja je iz toga kraja otišla u redovnice. Četiri godine poslije za njom će doći i njezina mlađa sestra te kasnije nekoliko njezinih nećakinja.

ČETVRTA SKUPINA:

s. M. Antonija (Jožefa) Fabjan

Jožefa je rođena 23. siječnja 1907. u selu malo Lipje kod Žužemberka u Sloveniji. Bila je treće od petero dje-ce majke Jožefe i oca Janeza. No otac je s prvom supru-

gom, koja je umrla, već imao troje djece. Kad su Jožefi bile četiri godine, otac se razbolio i umro. Majka je ostala sama s petero svoje djece i troje djece iz prvoga braka svoga supruga. Koliko god su se djeca trudila biti joj od pomoći, nakon nekoliko godina i ona se razboljela i umrla. Jožefa je tada imala jedanaest godina. Brigu o osmero djece preuzela je rodbina. Jožefu je uzela k sebi tetka Marija Poznik, vrlo pobožna i dobra žena.

Jožefa je kod te tetke živjela desetak godina. Za to vrijeme, kada i kako ne zna se, u njoj se razvila klica duhovnoga zvanja. Jednoga je dana svojoj tetki rekla da želi ići u samostan. Tetka je bila oduševljena i ponosna! Pribavila je sve što je Jožefi bilo potrebno za samostan. U Družbi Kćeri Božje ljubavi već je bila jedna njezina rođakinja, s. Margareta Jarc. Jožefa je odlučila poći upravo u tu Družbu. U pratnji s. Margarete u samostan u Sarajevu ušla je 9. travnja 1929. Tada je imala 22 godine.

PETA SKUPINA:

s. M. Bernadeta (Terezija) Banja

Otac i majka porijeklom su joj iz Mađarske, ali su živjeli pokraj Bjelovara, u Velikom Grđevcu. Terezija je otac Josip bio je udovac s jednim sinom. Ponovo se oženio s Terezom Kovač. S njom je imao trinestero djece. Šest ih je umrlo u dječjoj dobi. Terezija je bila dvanaesto dijete svojih roditelja. Rodila se 1912. Roditelji su imali lijepi i skladni brak. Oboje su bili trećoreci. U kući su njegovali zajedničku jutarnju i večernju molitvu. Otac Josip bio je uzor pobožnoga čovjeka i cijela je obitelj slijedila njegov primjer.

Terezija je bila mirna i povučena, tiha i stidljiva. I vrlo niska rastom. Završila je sedam razreda škole. Najčešće je bila na pašnjacima s kravama i peradi. Milost zvanja osjetila je dosta rano. Govorila je da će po-

„U Božjim smo rukama
i on znade najbolje što
je za nas dobro.“

s. Jula Ivanišević

bjeći u samostan ako bi joj roditelji to branili. Kad je rekla svojim roditeljima da želi biti redovnica, otac se nije protivio. Rekao je: „Dat će te, milo, samo dok dozriješ, odrasteš.“ Otac je otisao u Koprivnicu u kojoj su djelovale Kćeri Božje ljubavi raspitati se što je potrebno da bi mu kći ušla u samostan. Uz popis potrebnih stvari, donio je svojoj kćeri potvrđni odgovor. Roditelji su nabavili sve što je bilo potrebno. U lipnju 1929. sva ju je rodbina otpratila do Bjelovara, a do samostana u Koprivnici odveo ju je otac. U prosincu 1929. otac ju je otpratio i do Sarajeva gdje postaje kandidatica. Terezija je tada imala 17 godina.

■ s. Bernadeta prije samostana

5. Iznošenje rezultata rada i nadopunjavanje

Ovisno je li se u radu po skupinama koristila mogućnost a) ili mogućnost b)

a) Analiza tekstova i izrada plakata

Predstavnik skupine iznese zaključke i zapažanja o sestri kojom se skupina bavila. Pri tome se koriste svojim plakatom. Članovi ostalih skupina prate izlaganje. Plakate svaka skupina stavi na svima vidljivo mjesto.

b) Scenski prikaz

Skupine jedna za drugom izvedu svoje kratke scen-ske prikaze.

Slijedi razgovor u kojem bi trebalo na temelju prezentiranoga i prikazanoga pokušati uvidjeti: postoje li neke sličnosti kod poziva ovih pet sestara, jesu li imale slične životne okolnosti (npr. sve dolaze iz obitelji koje su živjele skromno, koje su bile brojne i pobožne, neke

„Za dvoje sam Bogu
beskrajno zahvalna:
da sam rođena i
odgojena u katoličkoj
vjeri i da sam postala
redovnica.“

s. Berchmana Leidenix

sestre su izgubile jednog ili oba roditelja, kako je to obilježilo njihovo djetinjstvo)? Postoje li razlike (obiteljske okolnosti, dob u kojoj su pozvane, reakcije roditelja/skrbnika. Čiji su roditelji/skrbnici bili protiv, a čiji su bili radosni i ponosni na takav izbor...)?

6. Sinteza s aktualizacijom

Voditelj susreta na kraju izriče zaključak na temelju onoga do čega su tijekom rada došli sudionici. Valja naglasiti: posebnost životnoga puta svake od sestara Mučenica i to da je Bog unatoč tim razlikama pronašao put do srca svake od njih; važnost odaziva jer zvanje ne znači ništa ako ga osoba ne prihvati i na nj se ne odazove; važnost skromnih početaka – svaka od ovih sestara tek će polako izrasti do svetosti. Nisu pozvane zato što su svete, nego da bi postale svete.

Ovdje je moguće povezati takvo Božje djelovanje od prije stotinjak godina s Božjim djelovanjem danas: poziva li Bog i danas djevojke i mladiće? Zasigurno. No, kako to da se danas sve manje i manje pozvanih odaziva na taj poziv? Ovo pitanje može ostati neodgovoren.

7. Molitveni završetak

Gospodine Bože, ti si svoje službenice Julu, Berchmanu, Krizinu, Antoniju i Bernadetu obdario milošću redovničkoga zvanja i snagom da svoju ljubav i vjernost tebi potvrde prolijevanjem krvi.

Udjeli i nama postojanost u vjeri da se i uz cijenu trpljenja ne odijelimo od tebe.

Daj da nam njihov primjer i zagovor pomažu u životnim borbama i postizanju vječnoga spasenja. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

PO VJERNOSTI U MALOM DO MUČENIŠTVA

Ciljevi:

- ❖ posvijestiti da je izvršavanje malih svakodnevnih stvari najbrži put do svetosti
- ❖ posvijestiti važnost svakodnevne vjernosti u malome u životima Drinskih mučenica
- ❖ živjeti vjernost kao izraz Božje volje za čovjeka

Mediji komuniciranja:

- ❖ Sveto pismo
- ❖ Stjepan Lice, *Postojane u vjernosti. O svetosti i Drinskim mučenicama*, Zagreb, 2010.
- ❖ pet hamera različitih boja
- ❖ flomasteri

„Mučeništvo je veliki čin ljubavi u odgovoru na Božju beskrajnu ljubav.“

Kateheza
pape Benedikta XVI.
na općoj audijenciji,
11. kolovoza 2010.

Tijek susreta:

1. Molitveni početak

Gospodine Bože, Ti si svoje službenice Julu, Berchmanu, Krizinu, Antoniju i Bernadetu obdario milošću redovničkoga zvanja i snagom da svoju vjernost i ljubav prema tebi potvrde prolijevanjem krvi.

Udjeli i nama postojanost u vjeri da se i uz cijenu trpljenja ne odijelimo od tebe.

Daj da nam nijihov primjer i zagovor pomažu u životnim borbama i postizanju vječnoga spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

2. Motivacija

Život svakoga čovjeka velika je tajna, otajstvo za nas ljudi nedokučivo. Jedino svjetлом vjere možemo proniknuti u to otajstvo, razumjeti njegove dubine. Poslušajmo jednu poučnu priču iz pera Anthonyja de Mella:

Posjetio novinar mudrog učitelja i najprije ga upita: "Ljudi govore da ste genij. Je li to istina? „Da, moglo bi se tako reći“, odgovori učitelj. „A što to čovjeka čini genijem?“ „Sposobnost vidjeti,“ odgovori učitelj. Sad je novinar ostao bez riječi. „Što vidjeti?“ „Leptira u gusjenici, orla u jajetu, sveca u sebičnjaku. To vidjeti čini čovjeka genijem, genijem ljubavi. Imati oči za ono što se nalazi skriveno u drugom, u meni samom i u malim svakodnevnim stvarima“, odgovori učitelj.

Pred nama su trodimenzionalne slike, pokušajmo otkriti što to one skrivaju, što se vidi na njima (slike su predložene prezentacijom).

3. Najava teme

- ❖ koliko često i mi gledamo samo površno, a ne ono što je unutra, što je u dubini
- ❖ koliko često ni u svojoj nutrini ne vidimo za što smo sve nadareni i te darove (talente) skrivamo
- ❖ nastojimo ostaviti lijepu sliku o sebi, što je zapravo i dobro, ali ta lijepa slika ne smije biti samo „slika“, tj. maska, nego treba izvirati iz naše nutrine
- ❖ možda neke od svojih darova zakopavamo misleći da ne vrijede
- ❖ da bismo otkrili dubinu potrebno nam je vrijeme

❖ meditirajući biblijski tekst (Mt 25, 14-30)
pokušajmo otkriti koji su naši talenti, darovi

Kraljevstvo je Božje kao kad ono čovjek, polazeći na put, dozva sluge i dade im svoj imetak. Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a trećemu jedan – svakomu po njegovoj sposobnosti. I otputova. Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotrijebi ih i stekne drugih pet. Isto tako i onaj sa dva stekne druga dva. Onaj naprotiv koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarov. Nakon dugo vremena dođe gospodar tih slugu i zatraži od njih račun. Pristupi mu onaj što je primio pet talenata i donese drugih pet govorеći: „Gospodaru! Pet si mi talenata predao. Evo, drugih sam pet talenata stekao!“ Reče mu gospodar: „Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ču te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga!“ Pristupi i onaj s dva talenta te reče: „Gospodaru! Dva si mi talenta predao. Evo, druga sam dva talenta stekao!“ Reče mu gospodar: „Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ču te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga.“

A pristupi i onaj koji je primio jedan talent te reče: „Gospodaru! Znadoh te: čovjek si strog, žanješ gdje nisi si jao i kupiš gdje nisi vijao. Po bojah se stoga, odoh i sakrih talent tvoj u zemlju. Evo ti twoje!“ A gospodar mu reče: „Slugo zli i lijeni! Znao si da žanjem gdje nisam sijao i kupim gdje nisam vijao! Trebalо je dakle da uložiš moj novac kod novčara i ja bih po povratku

Svaka zavjetovana sestra, kao znak beskonačne Božje ljubavi i svoje vlastite vjernosti, prima zlatni prsten s urezanim likom Presvetog Srca Isusova koje je okruženo trnovom krunom. Srce i trnova kruna podsjećaju je da je kći „patničke ljubavi“ i da treba učiniti sve kako bi ovu ljubav učinila vidljivom te bi ona doprla do srdaca ljudi i bila uzvraćena.

Amblem otkriva značenje imena Kćeri Božje ljubavi. Simbolizira ljubav Trojedinoga Boga Oca, Sina i Duha Svetoga. Sastoji se od tri zrake, križa, goluba i koncentričnih krugova u pozadini.

Zrake upućuju na Oca, križ je znak Sina, a golub označuje Duha Svetoga.

Bog Otac iz nedostupnoga svjetla i beskrajne daljine obasjava naš svijet i postaje nam blizak po svome Jedino-rođenome Sinu koji je postao čovjekom da grješno čovječanstvo spasi otkupiteljskom smrću na križu te ostaje uvijek

s nama po svome Duhu Svetome.

izvadio svoje s dobitkom. Uzmite stoga od njega talent i podajte onomu koji ih ima deset. Doista, onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. A beskorisnoga slugu izbacite van u tamu. Ondje će biti plać i škrget zubi.“

Emocionalno-psihološka pauza

Razmišljanje uz poticajna pitanja:

Kada smo po Božjem promislu došli na ovaj svijet, kada nas je Bog pozvao u život, dao nam svoj imetak (na njegovu smo sliku stvoreni). Kako nam govori Matjej u ovom odlomku Evangelja, Gospodin od nas očekuje da mu na kraju svoga života damo račun o onim darovima, sposobnostima i talentima koje smo dobili. Bog nas poziva na suradnju, dao nam je svoju milost i sakramente. Razmislimo malo o tome koje smo sve darove dobili i kako ih koristimo u svojim obiteljima? Kako se odnosimo prema svojim obvezama? Kako izvršavamo zadaće koje pred nas stavlja obitelj, društvo, škola? S kakvim poštivanjem pristupamo jedni drugima? Bog je čovjeku dao slobodu kojom može odbaciti dar, zakopati svoje talente i odbiti suradnju s Božjom milošću.

Crkva danas pred nas stavlja pet Drinskih mučenica, pet Kćeri Božje ljubavi koje su bile vjerne u malom. Bog ih je proslavio u svojoj Crkvi i okrunio krunom mučeništva. U čemu je bila njihova vjernost, koje su ih krjeposti resile, otkrit ćemo zajedno radom u skupinama.

4. Istraživački rad u skupinama

Voditelj podijeli mlade u pet skupina. Svaka skupina dobiva tekst iz knjige „Postojane u vjernosti“ o jednoj sestri

Mučenici, zadatke za rad i hamer papir. Svaka skupina ima voditelja (koji vodi brigu o tijeku rada skupine) i zapisničara koji će zapisivati do kojih su spoznaja došli tijekom rada. Hamer papir podijele okomitom linijom na dva dijela. Na prvu polovicu upisuju, jednu ispod druge, krjeposti i vjernosti dottične Drinske mučenice, a na drugu polovicu krjeposti koje bi i sudionici željeli posjedovati. Animator i skupine mogu se poslužiti i knjigom s. M. Ozane Krajačić, Drinske mučenice. Život i mučeništvo

PRVA SKUPINA: **s. M. Jula Ivanišević**

U skupini glasno pročitati tekst. Na temelju tog
teksta i pročitanog Evanđelja otkriti:

1. Koje su krjeposti resile tu sestru? Po čemu je bila prepoznatljiva u svojoj obitelji, u svojoj zajednici, u svome poslu? Kako se odnosila prema onima koji su dolazili u kuću?
2. Koje od tih krjeposti danas više nisu prisutne u našem društvu? Koje krjeposti nedostaju u našim obiteljima? Koje meni nedostaju?
3. Koje bih od tih krjeposti želio posjedovati?

Svjedočanstva sestara

Kata s. Jula Ivanišević rođena je 25. studenog 1893. u Godinjaku kraj Nove Gradiške. O njoj su još kao o djevojci govorili da je sama dobrota. Sva svjedočanstva o njezinome redovničkome životu u istome su duhu. I kao sestra i kao poglavarica bila je susretljiva prema svojim sestrama te joj nije bilo teško sestri ustupiti krevet, a da sama spava na podu.

Tri u sebi zatvorena kruga koji se isprepliću, podsjećaju na trostvenu ljubav u koju su Kćeri Božje ljubavi uključene. Otac ljubi Sina, Sin mu ljubav uzvraća, a plod njihove ljubavi je Duh Sveti. Presveto Trojstvo je model po kojem sestre izgrađuju redovničko zajedništvo.

„No važno je istaknuti da Božja milost ne zatire niti guši slobodu onoga koji prigljuje mučeništvo, već, naprotiv, obogaćuje ga i uzvisuje: mučenik je krajnje slobodna osoba, koja u konačnom činu daruje Bogu sav svoj život te se u najvišem činu ljubavi, nade i ljubavi, prepusta u ruke svoga Stvoritelja i Otkupitelja; žrtvuje vlastiti život kako bi bio pridružen potpuno Kristovoj žrtvi na križu.“

Kateheza pape Benedikta XVI. na općoj audijenciji, 11. kolovoza 2010.

„Ne samo da su je sestre voljele, već i onaj narod, bilo iz samoga mjesa, bilo iz okolnih sela. Uvijek je vedra i nasmijana. Svakoga je htjela razveseliti... Pokazivala je veliku ljubav prema onoj slabašnoj djeci iz državnoga doma. Primila ih je u onu staru kuću i pružila im je sve što je bilo potrebno da se djeca oporevane.“ (s. M. Huberta Ciglar)

„Njezino vladanje je bilo smirenog, lice vedro ali ozbiljno, tako da je njezino cijelo biće izražavalo nešto plemenito i sveto.“ (s. M. Ela Boras)

„Imala sam poseban osjećaj za sestru Julu da je andeoska duša – čista, izgrađena, uvijek vedro raspoložena, ljubazna i za usluge spremna, dinamična. Predana i puna oduševljenja za svoje zvanje. Kao poglavatar, razborita i pravedna. Podložnima je bila prava sestra i prava majka pa su je voljele i poštivale.“ (s. M. Imakulata Orban)

DRUGA SKUPINA: s. M. Bernadeta Banja

U skupini glasno pročitati tekst. Na temelju teksta i pročitanog Evandelja otkriti:

1. Koje su krjeposti resile tu sestru? Po čemu je bila prepoznatljiva u svojoj obitelji, u svojoj zajednici, u svome poslu?
2. Koje od tih krjeposti danas više nisu prisutne u našemu društvu? Koje krjeposti nedostaju u našim obiteljima? Koje meni nedostaju?
3. Koje bih od tih krjeposti želio posjedovati?
4. Koliko puta meni treba ponoviti neke stvari? Čujem li što mi drugi želi reći? Kamo žurim u životu?

Svjedočanstva sestara

Sestra M. Bernadeta Banja rođena je 8. lipnja 1912. u Velikom Grđevcu kod Bjelovara. Bila je mađarskog porijekla. Njezin odnos prema obvezama, a po tome i prema svakodnevnom redovničkom životu može se iščitati iz svjedočanstava sestara koje su je poznavale. „Nikad joj nisam jednu stvar dva puta ponovila.“ (s. M. Maksimilijana Weisner) „Nikada nije pokazivala užurbanost, ali nikada nije tratila vrijeme u nepotrebne poslove. Na sestri Bernadeti vidjelo se da je rado prihvatile redovnički život, žrtvu i šutnju.“ (s. M. Roza Gavran) „Tjelesno i duhovno skovana Božjom rukom da bude sunčana zraka onima s kojima, među kojima i za koje je živjela. Bila je malo srce i žila kucavica one male samostanske zajednice na Palama. Ona je znala što znači i koliko znači sebe unjeti u ono što priprema za druge...“ (s. M. Valerija Trgovčević)

TREĆA SKUPINA: s. M. Krizina Bojanc

- U skupini glasno pročitati tekst. Na temelju toga teksta i pročitanog Evandelja otkriti:
1. Koje su krjeposti resile tu sestruru? Po čemu je bila prepoznatljiva u svojoj obitelji, u svojoj zajednici, u svome poslu?
  2. Koje od tih krjeposti danas više nisu prisutne u našem društvu? Koje krjeposti nedostaju u našim obiteljima? Koje meni nedostaju?
  3. Koje bih od tih krjeposti želio posjedovati?

„Ako tebi netko učini zlo, ti njemu učini dobro.“

s. Antonija Fabjan

„Nek nam dragi Bog
dadne sretnu lijepu
smrt i drugo nam ništa
ne treba.“

s. Jula Ivanišević

Svjedočanstva sestara

Sestra M. Krizina Bojanc, na krštenju Jožefa, rođena je 14. svibnja 1885. u selu Zbure kod Šmarjetskih Toplica u Sloveniji.

Obavljala je jednostavne poslove, brinula se o stoci i radila u polju, prala, krpala i glaćala. Bila je vrlo plahе naravi, k tome i vrlo blaga, i prema ljudima i prema domaćim životinjama. Sestra M. Regina Golčić o njoj je rekla da je bila „uzorna redovnica, jednostavna, skromna, savjesna i marljiva,” a s. M. Rafaela Blatnik da je bila „vrlo pobožna, ponizna, tiha i za primjer svima“. Sestra M. Valerija Trgovčević posvjedočila je da su „čitav njezin život i rad bili neprekidana molitva“, a s. M. Gumberta Smolin da je jedan svećenik franjevac o njoj rekao: „Imate zaista svetu sestruru.“ Sestre su joj se rado povjeravale. Sestra Valerija o njoj je još rekla: „Dobrotom i finoćom privlačila je ta priprosta sestrica pa si joj se mogao i povjeriti bez bojazni da će otkriti kazano joj.“ Posebno je štovala Majku Božju. Krunicu je molila u svakoj prilici. Govorila je: „Marija naša dobra Majka! Naša sigurna pomoćnica.“

ČETVRTA SKUPINA:

s. M. Antonija Fabjan

U skupini glasno pročitati tekst. Na temelju toga teksta i pročitanog Evandžela otkriti:

1. Koje su krjeposti resile tu sestru? Po čemu je bila prepoznatljiva u svojoj obitelji, u svojoj zajednici u svom poslu? Imam li djetinju dušu punu povjerenja prema Bogu, kakvu je ona imala? Kako se odnosim prema onima koji mi nisu dragi i koji me ne vole?

2. Koje od tih krjeposti danas više nisu prisutne u našemu društvu? Koje sve krjeposti nedostaju u našim obiteljima? Koje meni nedostaju?
3. Koje bih od tih krjeposti želio posjedovati?

Svjedočanstva sestara

Sestra M. Antonija Fabjan rođena je 23. siječnja 1907., u selu Malo Lipje kod Žužemberka u Sloveniji. U samostanu Marijin dom na Palama posluživala je bolesnike te rado primala siromaše i djecu. Obavljala je i sve potrebne poslove u kuhinji, praonici, vrtu i kapelici. Bila je vrlo uslužna i jednostavno je prepoznavala potrebe drugih. O svakome je imala lijepu rijec. Odlikovala se poslušnošću. Bila je djetinjeg duha. Sestra M. Wilibalda o njoj je govorila: „To je naše veliko dijete.“ Rado je u tišini molila u samostanskoj kapelici. Poslije molitve znala je reći „Molila sam, ali nisam dobila.“ Po svjedočenju sestara, uvijek se držala onoga: Tko tebi zlo učini, ti njemu dobro.

„Ako čitamo životopise mučenika ostajemo zadriveni vedrinom i hrabrošću kojom se hvataju u koštač s mukom i smrću: Božja se snaga u punini očituje u slabosti, u siromaštvu onoga koji se uzda u Njega i polaze jedino u Njega svoju nadu (usp. 2 Kor 12, 9).“

PETA SKUPINA: **s. M. Berchmana Leidenix**

- U skupini glasno pročitati tekst. Na temelju teksta i pročitanog Evanđelja otkriti:
1. Koje su krjeposti resile tu sestruru? Po čemu je bila prepoznatljiva u svojoj obitelji, u svojoj zajednici, u svome poslu?
  2. Kako se odnosim prema onima koji su druge vjere, nacije, opredjeljenja? Uvažavam li

Kateheza
pape Benedikta XVI.
na općoj audijenciji,
11. kolovoza 2010.

ih? Gajim li predrasude prema drugima i drugačijima?

3. Koje od tih krjeposti danas više nisu prisutne u našem društvu? Koje krjeposti nedostaju u našim obiteljima? Koje meni nedostaju?
4. Koje bih od tih krjeposti želio posjedovati?

Svjedočanstva sestara

Sestra M. Berchmana Johanna Leidenix rođena je 28. studenoga 1865. u Enzersdorfu u Austriji.

O njoj je zapisano: „Po naravi je bila vrlo stroga, ali je imala veliku želju da mladim sestrama novakinjama ulije pravi duh te budu dobre redovnica. Uz tu svoju prirodnu strogost bila je vrlo dobra odgajateljica mlađih. Svoju pobožnost željela je prenijeti na druge.“

Sestra M. Apolonija Pećnik o njoj je izjavila: „Bila je dobra, ali bila je i stroga, vrlo točna. Tražila je da

i mi budemo takve. Lijepo nas je poučavala i imala je ljubavi za svaku. Vidjela sam da ima duboku vjeru i bila je pobožna. Često nas je poticala na vršeњe svetih pravila, na molitvu i šutnju i na ustrajnost u zvanju.“

Sestra Berchmana proživjela je pedeset i osam godina daleko od svoga zavičaja, u zemlji osobito u to vrijeme znatno drugačijoj od njezine rodne Au-

strije. No ljude nije razlikovala, kamoli isključivala po nacionalnosti, vjeri, obrazovanju. O širini njezine duše svjedoči i s. M. Ilijana Ivić: „Znala je zbog nekih stvari mnogo trpjeti, ali je to šutke podnosila. U to je vrijeme bio mučen Mahatma Gandhi, kojega je vrlo poštovala, i znam da je neke svoje muke prikazivala da njemu bude lakše. To je na mene vrlo djelovalo i oduševljavalo me.“

5. Iznošenje rezultata rada

Predstavnik svake skupine iznosi razmišljanja i zaključke svoje skupine koristeći pri tom zapisano na hamer papiru. Na kraju izlaganja svih skupina voditelj aktualizira zaključak:

6. Sinteza s aktualizacijom

Vidimo da biti vjeran u malim stvarima znači savjesno, vjerno izvršavati svoje obveze unutar obitelji, u školi i na poslu. Tako se postiže svetost: vjernošću u malim stvarima. Čovjek tada postaje sposoban podnijeti velike životne teškoće pa i mučeništvo. Evanđelist Matej u prisподobi o talentima puno puta ponavlja riječi *vjerni, vjeran u malom te uđi u radost*. One su međusobno povezane. Nećemo ući u radost vječnoga života ako nismo vjerni.

Vjernost je uvijek vezana za nekoga ili nešto. Vjerni smo npr. nekoj svojoj odluci, dogovoru ili osobi. Svaki dan se iznova u srcu opredjeljujemo za ono što smo odlučili, obeća-

„Nije moguće biti svet, biti Božji, mimo brata čovjeka i to onog na kojeg nailazimo na svom životnom putu.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

li ili za osobu koju volimo. No vjernost se ne može svesti samo na neko korektno izvršavanje svojih obaveza. Istinski vjerna osoba čini puno više od toga: smjera ispuniti želje onih koje voli. Vjernost je za nju izvor radosti i zadovoljstva, a ne opterećenje i obaveza.

Važno uočiti ovo: vjernost je moguća ne samo zbog naše postojanosti nego u prvome redu zato što je sam Bog vjeran. Bog je taj koji me čini vjernim. Bez njega nikakvim svojim silama ne bih mogao ustrajati u vjernosti dobru.

Sv. Pavao u 1 Kor 1, 8-9 kaže: „On će vas učiniti i postojanima do kraja, besprigovornima u Dan Gospodina našega Isusa Krista. Vjeran je Bog koji vas pozva u zajedništvo Sina svojega Isusa Krista, Gospodina našega.“

Kao što je Drinskim mučenicama dao snagu podnijeti mučeništvo, neće ostaviti ni nas kad se nađemo u nevoljama i krizama. No potrebno je da poput Drinskih mučenica ostanemo vjerni u malim stvarima. Vjerni Bogu i sebi, dobru i ljubavi.

7. Molitveni završetak

Gospodine Bože, hvala ti za dar života ovih tvojih blaženica, Drinskih mučenica. Po njihovu zagovoru vodi nas kroz život i uvedi u radost vječnoga života. Daj da na kraju svoga životnoga puta svatko od nas čuje tvoje riječi: „*Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ču te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga.*“

RAZMATRANJE OTAJSTAVA SVJETLA

Krunica

UVOD

Gospodine Isuse, suputniče i otkupitelju naš! Okupljamo se oko tebe, promatramo tvoj život i primjer koji si nam dao. Prošao si zemljom ostavivši tragove ljubavi i dobrote. Predao si se volji svoga Oca. Pomozi nam rasti u poslušnosti Ocu da se na nama i po nama proslavi i očituje njegovo čovjekoljublje i vjernost. Neka nas na tome putu prate tvoja Majka i Drinske mučenice koje su u svome vremenu posvjedočile vjernost tebi i ljubile te iznad svega.

1. U prvom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je na Gospodina našega Isusa Krista na krštenju u Jordanu sišao Duh Sveti, a Otac ga proglašio svojim ljubljenim Sinom (usp. Mt 3, 3-17).

Isuse, Spasitelju naš! Ti si, neokaljan grijehom, za nas „grijehom“ postao (usp. 2 Kor 5,21). Sišao si u vode Jordana i obnovio staroga čovjeka, podigao našu palu narav i zaodjenuo nas haljinom besmrtnosti. Podario si nam ne samo dostojanstvo stvorenja, već dostojanstvo sinova i kćeri Božjih.

Ovo dostojanstvo svjedočile su i produbljivale svojim životom i redovničkim služenjem s. Jula, s. Berchmana, s. Krizina, s. Antonija i s. Bernadeta. Ove tvoje prave učenice svjedoče nam da vjerno nasljedo-

Otajstva svjetla su otajstva Kristova javnog života između krštenja i muke. U tim otajstvima razmatramo važne vidike Kristove osobe kao konačnog objavitelja Oca.

Usp. Ivan Pavao II.,
Apostolsko pismo
Rosarium Virginis Mariae

„Krunica je jedan od tradicionalnih putova kršćanske molitve posvećene razmatranju Kristova lica.“

Ivan Pavao II.,
Apostolsko pismo
Rosarium Virginis Mariae

vati tebe znači hoditi putem muke i smrti s koje si, uskršnjuvši, skinuo prokletstvo. Svoju pripadnost tebi potvrdile su krštenjem vlastitom krvlju na obali rijeke Drine, koja je postala njihovo ovozemaljsko počivalište. Umiranje sebi dovelo ih je tebi, izvoru i uviru života.

Po njihovu zagovoru otvori naša srca i ohrabri nas da u punini živimo svoje krsno dostojanstvo sino-

va i kćeri Božjih. Neka nam ove svjedokinje vjernosti budu poticaj u življenu milosti krsnoga preporođenja koje nas liječi od zla, pobjeđuje beznađe i strahove te nas uči drugačijoj, tvojoj logici života.

2. U drugom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist u Kani Galilejskoj Marijinim posredovanjem pretvorio vodu u vino i pobudio vjeru učenika (usp. Iv 2, 1-12).

Kriste, na svadbi u Kani činiš svoje prvo znamenje. Uz tebe je tvoja Majka koja nas potiče: „Što god vam rekne, učinite.“

Ovaj savjet svakodnevno su u svojemu životu osluškivale Drinske mučenice te ga u poniznosti i strpljivošt i izvršavale. Hranile su gladne, odijevale gole, primaile strance, pohađale bolesne. Punile su posude svoga života uljem vjernosti, a u ratnoj 1941. napunile su ih do vrha potpuno se pouzdajući da ćeš zlo koje trpe preobraziti u novi život.

„Moli, moli često pa makar i kratko jer samo molitva čuva nas od propasti.“

s. Jula Ivanišević

Gospodine, kao što si nekoć u Kani pretvorio vodu u vino, primio si i pune životne posude Drinskih mučenica te ih odjenuo svadbenom haljinom opranom u mučeničkoj krvi. Priznao si se njihovim pred svojim Ocem, kao što su se one priznale tvojima pred ljudima. Otvori i nama uši srca da čujemo savjet tvoje Majke: „Što god vam rekne, učinite.“ Primjer Drinskih mučenica neka nam svijetli i hrabri nas da krhke posude svojih života punimo svakodnevnim predanjem tebi. Neka se i naši životi pretvore u živote za druge jer samo oni koji izgube svoj život poradi tebe i tvojih nalaze život u izobilju.

3. U trećem otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist navijestio Kraljevstvo Božje i pozvao nas na obraćenje za oproštenje grijeha (usp. Mk 1, 14-15).

Isuse, prošao si zemljom naviještajući blizinu Božju, čineći dobro, ozdravljujući, donoseći spasenje i tako nam dao osjetiti ljepotu Kraljevstva Božjega. U Govoru na gori potaknuo si nas da činimo djela koja ti činiš te postajemo slični tebi, svome učitelju. Znajući što se sve krije u našim srcima, pozvao si nas na obraćenje. Na obraćenje našega srca, naše volje, naših misli, naših putova.

Drinske mučenice dale su se voditi tvojom voljom, mislima i putovima. Znajući da tvoje Kraljevstvo nije od ovoga svijeta, ostvarivale su ga dajući sebe i sve svoje bližnjima. Svjedočile su tvoju milosrdnu ljubav živeći beskompromisno po zavjetima, praštajući neprijateljima, čineći dobro svojim mrziteljima, blagoslivljujući one koji su ih proklinjali, moleći za one koji su ih zlostavljali. Po njima je zemlja osoljena i svjetlost tvoga Kraljevstva svijetli ljudima. U njihovom, za tebe polo-

„Nastoj svim silama naslijedovati presvetu DjeVICU, osobito u njezinoj skromnosti i poniznosti.“

s. Jula Ivanišević

Da bi krunica postala na potpuniji način „sažetak svega evanđelja“, nakon razmišljanja o Kristovu utjelovljenju i skrovitom životu (radosna otajstva), a prije usredotočivanja na njegove patnje u muci (žalosna otajstva) i uskrsnu pobjedu (slavna otajstva), razmatramo neke osobito značajne trenutke njegova javnog života (otajstva svjetla).

Usp. Ivan Pavao II.,
Apostolsko pismo
Rosarium Virginis Mariae

„Molimo se puno za mir jer to je veliki dar Božji.“

s. Jula Ivanišević

„Sveci su poput znakova na našem životnom putovanju koji pokazuju kako putovati i što ponijeti na put.“

s. Ozana Krajačić, *Drinske mučenice – život i mučeništvo*

ženome životu, odzvanja ostvareno blaženstvo: „Blago vama kad vas zamrže ljudi i kad vas izopće i pogrde te izbace ime vaše kao zločinačko zbog Sina Čovječjega! Radujte se u dan onaj i poskakujte: evo, plaća vaša velika je na nebu“ (Lk 6, 22-23).

Gospodine, pomozi nam po njihovu zagovoru živjeti ljubav u tjeskobama života. Daruj nam ustrajnost u obraćenju i odvažnost u svjedoče-

nju tvoga imena i uz cijenu vlastite krvi. Daj nam širiti tvoje Kraljevstvo na zemlji da bismo jednom, kraljujući s tobom u Nebu, uživali gledajući te licem u lice.

4. U četvrtom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako se Gospodin naš Isus Krist pred učenicima na gori preobrazio, a Otac ih pozvao da ga slušaju (usp. Mt 17, 1-9).

Gospodine Isuse, tvoje je lice na Taboru zasjalo kao sunce, a tvoje su haljine postale bijele kao svjetlost. Ova promjena bila je znak tvoga susreta s Ocem. On nam se po tebi objavio i očitovao svoju blizinu. No, za takav susret bio je potreban uspon na goru i odmak od buke svijeta.

Drinske mučenice svakodnevno su se uspinjale uzdižući svoje srce i pogled tebi. Iz tih susreta crpile su snagu i ljubav za poslanje koje si im namijenio. Potvrđivale su svoj identitet kćeri Božje ljubavi, kao što je i događaj na Taboru bio potvrda tvoga božanskoga sinovstva i ljubljenosti. Imati iskustvo ljubljenosti znači znati tko si i sve više produbljivati istinu o sebi. Imati

iskustvo ljubljenosti znači ljubiti i dati život za ljubav jer jedini odgovor dostojan ljubavi jest ljubav.

Gospodine, preobraženje na Taboru označilo je put kojim ti je proći do slave uskrsnuća – potrebno je sići s gore i krenuti ususret muci i smrti. Tvoje učenice, Drinske mučenice, naslijedovale su te u tome. Nakon svakoga molitvenog uspona silazile su u krutu stvarnost stradanja nedužnih. Njihov je samostan bio svojevrsno utočište patnicima, poput sjenica koje su apostoli željeli sagraditi na Gori preobraženja da bi te proslavljeni sačuvali uza se. Samostan je bio mjesto nazočnosti tvoje ljubavi. I kao takav, bio je otvoren ljudima svih narodnosti i vjerskih opredjeljenja.

Isuse, podari nam ustrajnost čestoga razgovora s tobom i sposobnost zadržati u srcu milost susreta. Otvori nam srca da bismo povjerovali tvojoj ljubavi koja jedina može do kraja ispuniti ljudsko srce. Pomozi nam da to iskustvo dijelimo sa svima koje stavljaš na naš životni put te tako jedni drugima budemo objava tvoje slave.

5. U petom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist ustanovio Euharistiju u kojoj nas hrani svojim tijelom i krvljku pod prilikama kruha i vina (usp. Mk 14, 22-25).

Kriste, na Posljednjoj večeri darovao si nam sama sebe u prilikama kruha i vina. Postao si nam blizak, bliži čovjeku nego on samome sebi. Učinio si nas hramom u kojemu ti prebivaš. Dio si našega bića i života. Na tvoju smo sliku stvoreni i svojoj nas slici želiš suočiti kada nas hraniš Euharistijom.

Lomljenje kruha okuplja u jedno ljude različitoga podrijetla, sposobnosti i znanja. Tvoje sebedarje u

Svako od otajstava svjetla je objava Kraljevstva, koje je već nastupilo u samoj Isusovoj osobi.

Usp. Ivan Pavao II.,
Apostolsko pismo
Rosarium Virginis Mariae

„Marija, naša dobra Majka! Naša sigurna pomoćnica.“

s. Krizina Bojanc

U jednostavnosti svojih sastavnih dijelova krunica sadrži dubinu cjelokupne evanđeoske poruke, tvoreći gotovo njezin sažetak.

Usp. Ivan Pavao II.,
Apostolsko pismo
Rosarium Virginis Mariae

prilikama kruha i vina okupilo je i Drinske mučenice u samostanu na Palama. One su se hranile tobom i živjele euharistijski: dijelile su dio sebe u susretima s drugima. Tvoja zapovijed s Posljednje večere: „Ovo činite meni na spomen“ duboko se urezala u njihova srca. One su je razumjele i ostvarivale. Ne štedeći sebe, svoje vrijeme, sposobnosti ni talente bivale su kruh za druge.

Po zagovoru Drinskih mučenica potakni nas susretati se s tobom u Sakramantu tvoje ljubavi. Pomozi nam da nadvladamo podijeljenosti, sebičnost, neprihvaćanja i razdore. Ne daj da se uljuljamo u utabanoj svakodnevici. Ne dopusti da od stola tvoga tijela i krvi odlazimo nepromijenjeni i nedotaknuti tobom. Uzdrmaj naše sebičnosti i otvori nam srce za sve goste koje pozivaš na svoju gozbu.

KRAJ

Kriste, pokazao si nam koliko absurdna i promašena može biti ljudska sloboda kada razapinje svoga Stvoritelja i progoni one koji te ljube. Ali pokazao si nam i uzvišenost i ljepotu ljudske slobode koja pristaje hoditi za tobom. Drinske mučenice izabrale su takvu slobodu. Slobodu iz koje je niknula svetost. Slobodu koja u mrklini grijeha postaje i ostaje otajstvo svjetla. Ti koji si svjetlo svijeta, budi u nama dovoljno snažno prisutan da ne izabiremo tamu nego da živimo i hodimo obasjani svjetлом tebe uskrsloga.

„ISUSE, SPASI NAS!“

Euharistijsko klanjanje

Uvodna pjesma „Oče, mi ti se klanjamo“

Uvodna meditacija

Ovdje smo, Isuse, pred tobom u Presvetom Oltarskom Sakramentu, i klanjamo se neizmijernome daru tvoje ljubavi za svakoga od nas i za čitavo čovječanstvo. U Euharistiji je sva novina koju si ti, Kriste, donio na ovaj svijet kada si iz vječnosti ušao u našu ljudsku stvarnost: postao si vidljiva slika Nevidljivoga, utjelovljena ljubav, ljubav vjerna do smrti, ljubav jača i od smrti i trajno prisutna do kraja vjekova.

- Kratka šutnja

Biblijski tekst

„Stavi me kao znak na srce, kao pečat na ruku svoju, jer ljubav je jaka kao smrt, a ljubomora tvrda kao grob. Žar je njezin žar vatre i plamena Jahvina. Mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav niti je rijeke potopiti“.

Meditacija

Gospodine, hvala ti za svjedočanstvo mnogih mučenika od prvih kršćanskih vremena do današnjih dana, mučenika koji umiru jer ne žele zanijekati onoga koga ljube. Dragovoljnim prihvaćanjem smrti svjedočili su, Isuse, da je ljubav prema tebi jača i od smrti. Bili su sposobni za taj korak jer su imali iskustvo

➤ Iz Pjesmarice za susrete, molitve i mise s mladima „Dođi, Gospodine Isuse“ br. 124 (u daljnjem tekstu DGI)

➤ Pripremiti sliku Drinskih mučenica, pet svjeća ili uljanica kojima se uredi prostor ispred oltara

➤ Pj 8, 6-7

„Odakle čovjeku snaga da podnese mučeništvo? Iz dubokog i prisnog sjedinjenja s Kristom, jer mučeništvo i poziv na mučeništvo nisu plod ljudskog napora, već su odgovor na Božju inicijativu i poziv, odgovor njegove milosti, koja ljude čini kadrima prinijeti vlastiti život iz ljubavi prema Kristu i Crkvi.“

Kateheza
pape Benedikta XVI.
na općoj audijenciji,
11. kolovoza 2010.

„Život je čudo.
A svetost njegova
punina.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

► DGl, br. 72

da su ljubljeni. Stoga su željeli uzvratiti ljubavlju, čak je i zapečatiti vlastitom krvlju. Upravo to potvrđuju i svjedoče s. Jula, s. Berchmana, s. Krizina, s. Antonija i s. Bernadeta, redovnice Kćeri Božje ljubavi, poznate kao Drinske mučenice, koje je Crkva uzdigla među blaženike i pribrojila povorci mučenika koji su izišli „iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj“ (Otk 7,14). Dostojne su biti nazivane blaženima jer su u najtežim okolnostima patnje i progona dale izvanredno svjedočanstvo vjernosti Bogu i redovničkim zavjetima.

► Kratka šutnja

Molitveni zazivi Duhu Svetomu

Zahvaljujemo ti, Gospodine, što uzdižeš te svijetle primjere vjernosti i ljubavi koji su tamu nasilja pretvorile u blagoslov od kojega živi Crkva i svatko od nas. One su izgarale ljubavlju i svetošću od svoga krštenja do smrti. Ojačaj nas svojom prisutnošću, Isuse, i ohrabri njihovim primjerom da ti se potpuno predamo. U ovome molitvenome zajedništvu upućujemo ti naše hvale i naše molbe, naše zahvale i vapaje: pošalji nam svoga Duha da nas učvrsti u našemu pozivu na ljubav i svetost:

Dođi Duše Posvetitelju, ti koji nas po vodi krštenja obnavljaš i rađaš za djecu Božju. Obnovi u nama raspoloživost i ustrajnost da u staležu u koji si nas pozvao živimo vjerni tvome pozivu da ljubimo. Pomozi nam da znamo istinski voljeti, ponizno služiti i s pouzdanjem se nadati.

Svi: Izlij Duha svoga, obnovi nas sve!

Dođi Duše Posvetitelju, ti koji si nas ujedinio u Kristu. Daj da uvijek iznova iskusimo živu zahtjevnost

zajedništva s Bogom. Daj nam svoje darove jakosti, mudrosti i razboritosti da možemo odoljeti kušnjama i ustrajati u poteškoćama. Pomozi nam da se u odlučnim trenutcima života čvrsto držimo Isusa, jedinoga pobjednika nad silama zla i tame, i da se ne udaljimo od puta dobra.

Svi: Izlij svoju snagu, obnovi nas sve!

Dodi Duše Posvetitelju, ti koji si naša srca učinio svojim hramom. Učini nas otvorenima i pozornima za tvoja nadahnuća da bismo vjerno i ustrajno izvršavali tvoju volju, ne odustajući ni onda kada se ta vjernost skupo plaća, kada nam se za dobro uzvraća zlom. Daj nam nepokolebljivu vjeru u pobjedu dobra u vlastitome životu, u životima naših bližnjih, u društvu i u svijetu.

Svi: Izlij svoju milost, obnovi nas sve!

Meditacija

Gospodine, hraniš nas svojim tijelom i svojom riječju da bismo hrabro odgovorili na zahtjevan poziv ljubavi. Uzorni životi sestara s Pala potvrđuju da se dar mučeništva daje onima koji su upoznali ljubav kojom su ljubljeni i povjerovali joj. Mučeništvo nužno zahtijeva pripremu i rast do zrelosti. Njihov svakodnevni život bio je priprema za mučeništvo. Prema izjavama onih koji su ih poznavali, živjele su uzorno i vjerno svoju pripadnost Kristu po svetim zavjetima, u duhu karizme Družbe te ulagale sve svoje sposobnosti i darove za rast Kraljevstva Božjega na zemlji. U raznim situacijama svakodnevnoga života sestre su naučile *umirati prije smrti*. Znale su se okoristiti malim prigodama umiranja sebi da bi bile spremne umrijeti

„Volim umrijeti nego ne ostvariti svoj poziv.“

s. Bernadeta Banja

„Samostani bi htjeli biti prostor u kojem će i svijet i svetost biti kod kuće, prostor u kojem će i ljudi i Bog biti ukućani. Htjeli bi podsjetiti da je čovjeka dostojan put samo onaj na kojem Boga prihvaćaju za suputnika, a svakog čovjeka za brata. Sestruru.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

„Ja jako želim umrijeti mučeničkom smrću.“

s. Krizina Bojanc

„Pružiti čašu vode,
čašu ljudskosti.
Žednoma nade,
žednoma smisla,
oprati nekome noge
od njegova umora,
od njegova straha,
od njegovih lutanja,
svetost je
koja je darovana,
povjerena svakome.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

► 1 lv 4, 7-12

► PGPN, br. 260/508

za Krista kada dođe čas. Mučeničkom su smrću samo potvrđile da se *za to* isplatilo ne samo živjeti nego i život darovati.

► Kratka šutnja

I mi smo pozvani živjeti ljubav, konkretnu i utjelovljenu, u obitelji, u zajednici, na poslu, u školi... Znamo da su naša srca često zatvorena, tvrda, nesposobna razumjeti jednostavnost tvoje riječi. Daj da tvoju riječ prihvativimo otvorena i spremna srca, s poštovanjem, pažljivo i ponizno poput ovih tvojih svjedokinja ljubavi. Ne daj da je uzaludno slušamo, već nas raspoloži za konkretna djela ljubavi.

Biblijski tekst

„Ljubljeni, ljubimo jedni druge jer ljubav je od Boga; i svaki koji ljubi, od Boga je rođen i poznaje Boga. Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav. U ovom se očitova ljubav Božja u nama: Bog Sina svoga jedinorođenoga posla u svijet da živimo po njemu. U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego – on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijeha naše. Ljubljeni, ako je Bog tako ljubio nas, i mi smo dužni ljubiti jedni druge. Boga nitko nikada ne vidje. Ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama, i ljubav je njegova u nama savršena.“

PJESMA:

O da bude radost ili Gdje je ljubav, prijateljstvo

Meditacija

Isuse, Sine Božji, predao si se za naše grijeha i očitovao nam Očevu ljubav koja prethodi svakom našem trudu i zasluzi. Ovdje, pred tobom, povjeravamo ti se

s pouzdanjem. Tebi koji si nas prvi ljubio. Umro si za nas na križu i pokazao nam da smrt nije kraj. U svome spasenjskome djelu oslobođio si nam put do Očevoga zagrljaja. Isuse, ovdje si, živ i stvarno prisutan. Želiš naše vrijeme, našu pažnju, a najviše želiš naša srca – ponizna i skrušena, otvorena i raspoloživa da bi tvoje riječi imale odjeka u nama, u našim dubinama, da bi nas ozdravljale, krijepile i hrabrike.

Pomozi nam uroniti u tvoju euharistijsku prisutnost da bismo osjetili da smo ljubljeni do kraja i da smo obavijeni neizmjernom Očevom nježnošću. I Drinske mučenice svakodnevno su se izlagale toplini Sunca – tebi, euharistijski Isuse. Nisu to činile samo da bi primile i u sebe upile tvoju toplinu i dobrotu pa je zadržale za sebe, već da bi primljeno mogle dijeliti onima kojima su bile poslane. Znale su da ljubav koju su crpile na euharistijskom izvoru treba biti darovana drugima, čak i onima koji su ih odveli u hladnu i mračnu noć. Jedini sačuvani trag na zgarištu porušenoga i spaljenoga samostana na Palama bio je ciborij s izgorjelim hostijama – trag onoga temeljnog Izvora na kojem su crpile snagu i za svoj posljednji skok vjere da bi sačuvale netaknuto svoju posvećenost i pripadnost tebi, Isuse. A i njihov posljednji vapaj: „Isuse, spasi nas!“ odraz je neizmjernoga pouzdanja u tebe na kojega su se svakodnevno oslanjale.

➤ Kratka šutnja

PJESMA:

Kriste, tvoj lik ili Ne boj se, jer ja sam s tobom

U tvojoj prisutnosti, Isuse, naš svakodnevni život zadobiva drugačije horizonte. Potičeš nas na hrabre

„Ako je za spas duše bolje da živimo, On će nas izbaviti iz ruku neprijatelja, ako li nije, uzet će nas prije k sebi.“

s. Jula Ivanišević

„Svetost je – zagledan u Boga i Božje – ne previdjeti čovjeka do sebe. Štoviše, još ga bolje uočiti. Srcem ga uočiti.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

➤ DGI, br. 88/111

„Isuse, spasi nas!
Isuse moj, spasi nas!“

Posljednji vapaji
Drinskih mučenica
dok su iskačući
kroz prozor branile
svoje dostojanstvo i
pripadnost Bogu po
svetim zavjetima.

- Zajednicu se može potaknuti na spontanu glasnu molitvu
- PGPN, br. 264
- PGPN, br. 753 ili neka druga pjesma po vlastitom izboru.

iskorake iz naših utabanih staza i pozivaš na promjenu. Gospodine, daj nam otvoreno srce da čujemo tvoju riječ i živimo svoj osobni poziv u vjernosti i ljubavi. Daj da te u poteškoćama života zazivamo s pouzdanjem i vjerom, poput Drinskih mučenica. Stoga ponovimo svi zajedno: „Isuse spasi nas!“ (slijedi dio iz *Litanija Drinskim mučenicima. Iza svakog zaziva svi ponove: Isuse, spasi nas!*)

- Kad smo u nevolji,
- Kad smo u sumnjama,
- Kad smo u opasnosti,
- Kad smo u tuzi i žalosti,
- Kad smo u tjeskobi,
- Kad smo u napuštenosti,
- Kad smo u neimaštini,
- Kad smo bolesni,
- Kad smo zarobljeni grijehom,
- Kad smo zarobljeni ovisnošću,
- Kad nas drugi kleveću,
- Kad nam ponestane strpljivosti i ljubavi,

Neka u nama odzvanjanju sve situacije i potrebe u kojima želimo da nas Isus spasi i da nam je blizu.

Blagoslov s Presvetim

PJESMA: Divnoj dakle

ZAVRŠNA PJESMA Do nebesa

ŽIVLJENA KRSNA MILOST

Meditacija

Živa voda, životvorna voda. Što je to? Je li to obilna kiša koja natapa suhu zemlju i na taj način joj vraća plodnost ili je to blaga rosa koja daje svježinu topim ljetnim noćima? Ili je to ipak nešto potpuno drugačije? Živa voda je ona koja oživljava dušu, koja donosi svakodnevnu svježinu, koja čisti i obnavlja.

Prve kapi žive, životvorne vode, na dan krštenja tiho i neprimjetno poput rose padaju na čovjekovu dušu. Iako u različito vrijeme i u različitim zemljama, s. Jula, s. Berchmana, s. Krizina, s. Antonija i s. Bernadeta po polijevanju krsnom vodom postaju dionice i baštinice istoga milosnoga života. Voda krštenja čisti ih od ljage istočnoga grijeha i uvodi u veliku obitelj djece Božje. Neizrecivi Božji dar koji se u trenutku krštenja u simbolu vode izlijeva na njihovu glavu istovremeno ulazi duboko u njihovu dušu i u njihovo srce. Svaka od pet sestara Mučenica na jedinstveni način i u osobitim životnim okolnostima dopušta da taj dar u njoj raste i da se izobilno prelijeva na njezine bližnje.

U prvotnu krsnu milost svaka od njih ukorjenjuje polaganje redovničkih zavjeta. Od toga trenutka one su ujedinjene u redovničkoj obitelji Kćeri Božje ljubavi. Život u Družbi Kćeri Božje ljubavi, rođenoj iz probodenoga Srca Isusova iz kojega teče krv i voda (usp. Iv 19, 34), pomaže sestrama u sigurnome koračanju prema Onome koji je prvi izvor i posljednji uvir njihova života.

*Tko bude pio vode koju
ću mu ja dati (...) postat
će u njemu izvorom
vode koja struji u život
vječni.*

(Usp. Iv 4, 14).

„Redovnički život htio bi biti postojani ‘da’ Bogu, ‘da’ Bogu u osobno ime i u ime svijeta.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

Kristov vjernik je po krstu umro grijehu i posvećen je Bogu, ali da bi mogao primiti obilniji plod krsne milosti, on se zavjetovanjem evanđeoskih savjeta u Crkvi nastoji osloboditi zapreka koje bi ga mogle udaljiti od žara ljubavi i savršenosti služenja Bogu te se još prisnije posvećuje božanskomu posluhu.

Usp. LG 44

Blago žuborenje žive vode, koje u svojoj nutrini ne prestano osjećaju, daje ritam njihovu životu i svježinu njihovu djelovanju. Ta voda ruši unutarnje prepreke i čisti pogled njihova srca. Pomaže im da u svim ljudima, bez razlike, vide Božja stvorenja potrebita njihove pomoći, potrebita čaše hladne vode, a po njoj i duhovne svježine i okrjepe.

Sestre Jula, Berchmana, Krizina, Antonija i Bernadeta svjesne su primljenoga dara, svjesne su da je on nezaslužena milost i da ga zato treba brižno čuvati i trajno podržavati. One to čine napajajući se na Euharistiji. Klanjujući se Presvetom Oltarskom Sakramantu razmatraju stav svoga Učitelja koji na Posljednjoj večeri, prije ustanovljenja sakramenta ljubavi po kojem ostaje trajno prisutan u svijetu, daje primjer savršenoga služenja bližnjima: uzima vrč s vodom i pere noge svojim učenicima, pokazujući im da se ljubav očituje u malim stvarima i najjednostavnijim gestama. Drinske mučenice usvajaju takvu vrstu služenja i takav način življenja zajedništva. Trajno se prigibaju jedna pred drugom u „pranju nogu“ koje se u konkretnome zajedničkome životu odražava u međusobnom pomaganju, razumijevanju, sestrinskoj podršci, praštanju i ljubavi. Zajedništvo izgrađeno međusobnim „pranjem nogu“ kao i intimno zajedništvo s njim, velikim Bogom koji se svakodnevno umanjuje i spušta da bi nama „prao noge“, dalo im je snagu u najtežim kušnjama.

U trenutcima provedenim u romanijskim šumama te u vojarni u Goraždu kada je sve oko njih bilo mračno, hladno i gluho, sestre jasnije i snažnije nego ikada prije osjećaju bujicu svježine i čistoće koju nose u sebi. Ne želeći da itko zamuti i onečisti neprocjenjivu bistrinu njihove duše koja trajno pripada jedino njih-

vu Stvoritelju, sestre Jula, Berchmana, Krizina, Anto-nija i Bernadeta izabiru smrt.

Zemaljskom smrću započinju nebeski život. Poput vode koja je na dan krštenja očistila njihovu dušu, sada valovi Drine Peru na obali ostavljena njihova izranjena tijela, trudeći se da na njima ne ostane ni najmanji znak ljudske mržnje, grubosti i nečistoće. Njihova mučenička krv pomiješana s vodom rijeke Drine na vidljivi način pokazuje njihovu suobličenost s probodenim Srcem Isusovim kojemu ostadoše vjerne do kraja. Nakon što je oprala njihova tijela, Drina ih prima u svoje dubine, a voda krsnoga posvećenja, produbljena življenjem svetih zavjeta i potvrđena mučeničkom smrću, nosi njihov duh u visine, k Onome koji im, kao nagradu za vjernost, čitavu vječnost daje piti vodu živu.

Evandeoski savjeti
Bogu posvećene
čistoće, siromaštva i
poslušnosti božanski
su dar koji je Crkva
primila od svojega
Gospodina i koji
njegovom milošću
uvijek čuva.

Usp. LG 43

„Biti svet znači
opravdati svoje
rođenje.“

Stjepan Lice,
Postojane u vjernosti

KRIŽNI PUT DRINSKIH MUČENICA

UVOD

Pratimo te, Gospodine, na tvome križnome putu s tolikima koji su križ dragovoljno prihvatali i pošli za tobom. Među njima su i Drinske mučenice. One su svjedokinje da se isplati tebi vjerovati i u tvoje ruke položiti svoj život. One su nam vodilje kroz bespuća našega života. Svoju vjeru izrazile su ne samo riječima nego i nasljedovanjem tebe do mučeničke smrti. U ovome križnom putu pratimo njihove posljednje dane moleći te da nam po njihovu zagovoru pomogneš nositi naše životne križeve.

*Stala plaćuć' tužna Mati,
gledala je kako pati
Sin joj na križ uzdignut.*

I. POSTAJA: *Isusa osuđuju na smrt*

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Sarajevo, 24. rujna 2011.
Beatiifikacija Drinskih mučenica

Uz stalnu paljbu i zveket oružja uznemirivali su sestre u njihovu skromnom samostanu na Palama nazvanom „gostinjcem siromaha“. Provališe u samostan. Siromasi više ne mogu u svoj „hotel“. Ručak koji se ondje svakodnevno kuhao za njih siromasi više neće jesti. Započeti poslovi ostat će nedovršeni jer u kući više nisu sestre. Neki drugi ljudi, nepozvani, hodaju po njoj. Zaviruju u svaki kutak i uzimaju što im drago. Danas sestre započinju svoj križni put od Pala preko Romanije do Goražda.

Gospodine, tebe su svezali, a njima naredili da napustete svoj dom. Molimo te, daj i nama snage prihvatiti nepravedne osude, prihvatiti ih u unutarnjoj slobodi duha. Neka i nas nosi čvrsta vjera da si uvijek s nama.

*Dušom njenom razboljelom,
rastuženom, ražaljenom
prolazio mač je ljut.*

II. POSTAJA: Isus prima na se križ

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Čuvši da vojnici ulaze u kuću, sestre je obuzeo strah. Iako nikome nisu učinile ništa loše, osjećale su da ovi „posjetitelji“ nisu razumni sugovornici. Dobra je biti spremna na najgore, biti pomiren s Gospodinom. Podoše u sobu u kojoj je kao gost boravio jedan svećenik, padaće na koljena i zatražiće odrješenje. Ne dvoumeći, svećenik im udijeli traženo. Sada neka bude što će biti.

Onaj tko prima križ, čini to znajući da taj križ može za njega biti smrtonosan. Utjeha je poći ususret neizvjesnosti pomiren sa svima. Ti si, Gospodine, moleći u Getsemanskom vrtu, prihvatio sve što se ima dogoditi. Daj i nama mudrost prihvaćanja teških situacija i mudrost življjenja u miru s tobom, sa sobom i bližnjima.

*O koliko ucviljena
bješe ona uzvišena
Majka Sina jedinog!*

III. POSTAJA: Isus pada prvi put pod križem

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Istjerane iz svoga samostana, sestre pokušavaju sabrati misli i sagledati što im se događa. Možda je riječ o nekom nesporazumu? Trebaju li pokušati

dokazati tim vojnicima tko su i što su? Ili će vojnici sami po njihovom mirnom i dostojanstvenom držanju zaključiti da su one žene, časne sestre, koje nikome nisu ništa zla učinile.

Kada se nađemo u prilici da ne znamo kako reagirati ni kako se op-hoditi sa zlom koje nas je okružilo, kada počnemo razmišljati o tome da bismo možda trebali uzvratiti jednakom mjerom, ti nam, Gospodine, udijeli strpljenje, bistrinu uma i snagu srca da radije prihvativimo vlastitu nemoć nego da posegnemo za zlom.

*Bol bolova sve to ljući
blaga Mati gledajući
muke slavnog Čeda svog.*

IV. POSTAJA: Isus susreće svoju svetu Majku

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Dok ih odvode, sestre se obaziru i pogledavaju prema kući. U mislima prebiru taj zadnji trenutak kada moraše napustiti dom. Sada bi trebale biti u kapelici na zajedničkoj molitvi. Trebale bi ti reći hvala za dan koji je minuo, za posao koji privedoše kraju, za ljude koje susretoše, za darove kojima si ih obdario. No mirnoća ustaljenoga svakodnevnog hoda prekinuta je tuđim nasilnim upadom u njihov životni prostor i vrijeme, u njihove živote.

Životne situacije nas, Gospodine, dovode do toga da često nismo u stanju ni mogućnosti ostvariti zamišljeno ili potrebno. Sačuvaj u nama mir i razboritost da ne podlegnemo napasti naglosti, donošenja nepromišljenih odluka i traženja brzih rješenja. Pomozi nam da svoje vrijeme znademo rasporediti tako da ga imamo dovoljno za molitvu i rad, za odmor i druženje.

*Koji čovjek ne bi plak'o
Majku Božju videć' tako,
u tjeskobi toliko?*

V. POSTAJA: Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Tako preplašene i ozeble, sestre hode putem za koji ne znaju kuda ide ni kamo ih vodi. Usput susreću znatiželjne poglede. Neki ih gledaju u čudu, neki sažaljivo, a neki i sa zadovoljnim prezriom. Većina domaćih ljudi zna tko su i odakle su. Ipak, nitko se nije usudio javno založiti za njihovo oslobađanje ni išta drugo izreći u njihovu korist. Suočen s nasiljem čovjek je sklon pognuti glavu i, da sebe zaštiti, praviti se da ništa ne vidi.

I mi smo, Gospodine, često sputani mnogim strahovima. Premda osjećamo nepravdu, nemamo snage glasno je imenovati i boriti se za pravdu. Radije se povlačimo i šutimo, praveći se da nas se to ne tiče. Nedostaje nam jakost Šimuna Cirenca. Natjeran od nepravednih, stao je na stranu Pravednoga. Ojačaj nas, Gospodine, kad se suočavamo s vlastitim strahovima.

*Tko protužit' neće s čistom
kada vidi gdje za Kristom
razdire se srce njoj?*

VI. POSTAJA: Veronika pruža Isusu rubac

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Uvedoše ih u jednu kuću. Na licima domaćina ocratava se sućut prema nepozvanim gošćama. Zasigurno, sestre osjetiše olakšanje. Domaćin ustaje u njihovu obranu te moli da ih puste na miru jer one nisu nikome ništa zla učinile. Tu ih nakratko ostavljaju uz prijetnju domaćinu da će on biti odgovoran ako sestre pobjegnu. A one i ne pomišljaju na bijeg.

Žele se malo ugrijati i odmoriti, obuću koliko-toliko posušiti. Sve to dobiješ kod ove obitelji.

Ima dobrih djela koja ne mogu promijeniti ničiju sudbinu, ali mogu posvjedočiti ljudskost i milosrđe. Veronikin pruženi rubac. Zaštita pružena sestrama u toj skromnoj obitelji. Neka, Gospodine, svako dobročinstvo donese ploda i onima koji ga čine i onima kojima se čini. Neka milosrdnu ljubav osjete i oni koji su prema drugima nemilosrdni.

*Zarad grijeha svoga puka
gleda njega usred muka,
i gdje bičem bijen bi.*

VII. POSTAJA: *Isus pada drugi put pod križem*

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Put vodi dalje u nepoznato. Noć je hladna. Vjetar nesmiljeno udara. Zasigurno sestre padaju po snjegovitome putu, ako je ondje puta uopće bilo. Možda uspijevaju u stisku ruke podići i ohrabriti jedna drugu: „Drži se, sestro. Nisi sama, zajedno smo. Isus nas nije napustio. Dobro će pobijediti. Ne nosimo na sebi nikakvu krivnju. Mirne smo savjesti. Ovo je naša Kalvarija.“

Lakše je, Gospodine, kada čovjek nije sam. Gdje su dvojica ili trojica u tvome imenu sabrana i ti si s njima. I u zlim okolnostima, kada te slavimo unatoč patnji. Kada pomažemo jedni drugima ustati nakon pada. Neka nam tada tvoja milost i dobrota bližnjih budu oslonac.

*Gleda svoga milog Sina
ostavljena sred gorčina
gdje se s dušom podijeli.*

VIII. POSTAJA: *Isus tješi jeruzalemske žene*

*Klanjam te, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Vlasnik neke gostonice istjerao ih je jer za takve goste kao što su časne sestre kod njega nema mjesta. Odvedoše ih u drugu kuću. U obitelj s malom djecom koja znatiželjno promatraju sestre. Sestre nemaju ništa čime bi mogle ukućanima zahvaliti za ležaj od slame koji su im ustupili. Mogu im darovati samo riječ zahvale, osmijeh i molitvu.

Blagoslovi, Gospodine, ljudsku sućut i sposobnost primijetiti i ublažiti patnju drugih ljudi. Često mislimo da ne možemo učiniti dovoljno pa zato ne činimo ništa. Pomozi nam da se ne bojimo učiniti sve što je u našoj moći, sve ako je to malo i neznatno. Pomozi nam prihvatiti vlastito siromaštvo i bogato dijeliti s drugima darove koje si nam ti dao.

*Vrelo milja, slatka Mati,
bol mi gorku osjećati,
daj da s tobom procvlim.*

IX. POSTAJA: *Isus pada treći put pod križem*

*Klanjam te, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Najstarija među njima, s. Berchmana, ne može dalje. Odlučiše odvojiti je. Ostaje u mjestu u kojem se nalaze, a sestre odlaze dalje. Nemaju izbora. S. Berchmana ostaje sama. I prisila može postati blagoslov ako se dragovoljno prihvati, s vjerom u Boga.

Kada osjetimo da više ne možemo, da nas nemoć i klonulost tijela, duše ili duha odvajaju od tijeka života i da ostajemo sami u svojoj nemoći, tada nam ti, Gospodine, pruži svoju ruku i okrijepi nas Duhom

životvornim. Ne dopusti da povjerujemo da si nas i ti napustio. Daj da i u najvećoj tami duha i napuštenosti ne izgubimo živu vjeru u tebe.

*Neka ljubav srca moga
gori svedž za Krista Boga,
da mu u svem omilim.*

X. POSTAJA: Isusa svlače

*Klanjam te, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Put ih vodi sve dalje i dalje, do vojarne u Goraždu. Sestre su se zasigurno obradovale znajući da su stigle na cilj četverodnevнога putovanja. Možda će se moći malo odmoriti i ugrijati, a od sutra pomagati ranjenicima. U njima se pojavila nada da je njihov križni put završio. No uskoro će sve to pasti u vodu. Jedina će im i konačna nada ostati Gospodin.

Gospodine, ne dopusti nam gajiti lažne nade ni ustrajati u životnim lažima. Pogotovo nas očuvaj od toga da vjerujemo praznim obećanjima i prikrivenim zavođenjima Zloga. Daj nam da znamo razlučivati dobro koje nam od tebe dolazi i koje nas tebi vodi od lažnoga i trenutnoga dobra koje nas ostavlja ogoljenima i razorenima.

*Rane drage, Majko sveta,
Spasa za me razapeta
tisni usred srca mog.*

XI. POSTAJA: Isusa pribijaju na križ

*Klanjam te, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Vika i galama, riječi nepristojne i grube, a oni koji ih izgovaraju sve su bliže. Sestrama noge podrhta-

vaju, ruke klonuše, obuzima ih strah. Kako se suprotstaviti nasrtajima na njihovo dostojanstvo i Bogu zavjetovano djevičanstvo? Što učiniti? Nema drugoga izlaza nego učiniti što je još jedino moguće. Kroz otvoreni prozor umaći njihovoj zamci, makar i uz cijenu života. „Oče, neka bude. Primi duh naš!“ „Sestre, za mnom“, povika s. Jula. I učiniše konačni skok vjere.

Gospodine, daj nam tako snažno pouzdanje u tebe kakvo su imale sestre Mučenice, da bismo i u beznadnim situacijama, kada nas pribijaju na križ, u tebi našle izlaz i spasenje. Daj da ti vjerujemo onako kako si ti vjerovao Ocu te takvom vjerom pobijedimo svijet.

*Neka dođu i na mene
patnje za me podnesene
Sina tvoga ranjenog.*

XII. POSTAJA: *Isus umire na križu*

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Čuju se jauci i zapomaganje sestara: „Isuse, spasi nas! Isuse, Marijo, Josipe!“ Skrhane, slomljениh tijela, ali neslomljene vjere. Znaju kome vjeruju i u kome leži njihova nada. Sjena smrti nadvija se na njih dok im živi zadaju posljednje udarce. Trenutak smrti trenutak je konačne pobjede dobra nad zlom. Sestre su pobijedile, iako njihova pobjeda, kao i Isusova, ostaje skrivena očima njihovih krvnika. No Bogu je očita: „Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ču te postaviti! Uđi u radost gospodara soga!“ (Mt 25,21).

Gospodine, svojom smrću i uskrsnućem dao si smisao smrti i učinio je vratima Neba. Nikakva ljudska tmina tebi nije tamna. S tvoga križa rodilo se spasenje za sve koji umiru zgaženi nepravdom. I za one koji nepravdu nanose. Otkupitelju slabih i nemoćnih, snagom svoga uskršnjuća dovrši u svakome čovjeku djelo spasenja.

*Daj mi s tobom suze livat',
Raspetoga oplakivat',
dok na svjetu budem ja.*

XIII. POSTAJA: Isusa skidaju s križa

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Mrtva tijela ostaju ležati pod prozorom vojarne. Odgurat će ih na obalu rijeke Drine. Odbačene od ljudi i ostavljene uz rub života, počivaju na krilu zemlje, a onda bivaju predane vodi. Sućut nije smjela biti iskazana, nikakvo žaljenje ni počast. Jer oni bili tiha osuda zločina.

Gospodine, sve one koji su umrli bez ljudske sućuti, sve nasilno i bezrazložno pogubljene položi u krilo svoje Majke i predaj ih vječnome zagrljaju svojega i našega Oca. Budite utjeha ožalošćenima koji tragaju za svojima nestalima i izgubljenima. Vratite život u živote onih koji ne znaju za grobove svojih voljenih.

*U tvom društvu uz križ stati,
s tobom jade jadovati
želja mi je jedina.*

XIV. POSTAJA: Isusa polažu u grob

*Klanjam ti se, Kriste, i blagoslivljam te!
Jer si svojim svetim križem otkupio svijet!*

Sestre, poput mnogih žrtava mržnje i terora, ostaju bez pravoga groba, predane obilju voda Drine. Ona im je dala novo ime: odsada su Drinske mučenice. A one Drini podariše da bude počivalište njih koje su u mukama, ali blažene, usnule u Gospodinu.

Šuma će postati skriveni grob najstarijoj sestri koja bijaše odvojena od ostalih.

Gospodine, daj nam da se često sjetimo svoje prolaznosti i svega što smrću gubimo i ostavljamo iza sebe. Ali i da se sjetimo i svega što smrću dobivamo i pronalazimo. Nikada ne ostajemo bez svega, čak ni kad nemamo više ništa, ni grob. Nikada ne ostajemo bez svoga života i bez sebe. Pomozi nam da naš život nikada ne ostane bez tebe. Ni u sadašnjosti ni u vječnosti. Budi uistinu naš spasitelj i spasitelj svakoga čovjeka.

*Kada dođu smrti časi,
Kriste, Bože, nek me spasi
Majke tvoje zagovor.*

*Kad mi zemlja tijelo primi,
dušu onda uzmi ti mi
u nebeski blažen dvor.*

ZAVRŠETAK KRIŽNOG PUTA

Vapaj „Isuse, spasi nas!“ s kojim su Drinske mučenice pošle u smrt, čuo je onaj kome je bio upućen. Spasio si, Isuse, svoje vjerne službenice. Svoj su križni put završile u tvome Kraljevstvu, a ne pod prozorom vojarne. Hvala ti i slava, tebi koji slaboga spašavaš od jačega, grlicu od jastreba. Ti zakriljuješ štitom one koji te ljube i čuvaš ih u dan kobni. Hvala ti za sve silno spasenje kojim nas neprestano pohađaš. Hvala ti za taj plod tvojega križa. Amen.

*Hvaljen budi Isus Krist raspeti naš Otkupitelj
i njegova pod križem žalosna Majka Marija.*

LITANIJE DRINSKIM MUČENICAMA

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože, smiluj nam se!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj nam se!
Duše sveti, Bože, smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj nam se!

Sestro Jula, *moli za nas!*
Sestro Berchmana,
Sestro Krizina,
Sestro Antonija,
Sestro Bernadeta,

Drinske mučenice, *molite za nas!*
Djevice zavjetovane,
Djevice čiste,
Djevice siromašne,
Djevice poslušne,
Djevice budne,
Djevice mudre,
Djevice uzorne,
Djevice hrabre,
Djevice mučenice,

Po vašim zavjetima, *pomozite nam!*
Po vašoj vjernosti Zaručniku,
Po vašoj spremnosti služiti Gospodinu,
Po vašoj molitvi i pobožnosti,
Po vašoj žrtvi i odricanju,
Po vašoj vjeri, nadi i ljubavi,
Po vašem pozivu i odazivu,

Po vašoj ljubavi za bližnje,
Po vašim zadnjim koracima u progonstvu,
Po vašem zadnjem zazivu: „Isuse spasi nas!“
Po vašoj mučeničkoj smrti,
Po zaslugama vašeg potpunog predanja,
Po vašem oprštanju neprijateljima,

pomozite nam!

Zagovornice naše, s vama zazivamo:
Kad smo u nevolji,
Kad smo u sumnjama,
Kad smo u opasnosti,
Kad smo u tuzi i žalosti,
Kad smo u tjeskobi,
Kad smo u naruštenosti,
Kad smo u neimaštini,
Kad smo bolesni,
Kad smo zarobljeni grijehom,
Kad smo zarobljeni ovisnošću,
Kad nas drugi kleveću,
Kad nam ponestane strpljivosti i ljubavi,

Isuse, spasi nas!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
oprosti nam, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
usliši nas, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
smiluj nam se!

R. Molite za nas, blažene Drinske mučenice!
O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se:

Bože, Ti nevidljivom moći užižeš srca svojih miljenika! Po zagovoru sestara: Jule, Berchmane, Krizine, Antonije i Bernadete očuvaj u nama plamen vjere koju nam dade na krštenju da bismo donosili plodove vrijedne vječnoga života. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

MUČENICE LJUBAVI

T.: s. M. Ozana Krujačić, FDC
G.: Biserka Horvat (2008.)
G.

Mirno C e a F G C a

1. U vr - lo - gu svije-ta o - vo - ga mi tre - ba - mo pra - ve u - zo -
re. Se - stre s Dri - ne nam po - ma - žu, o - ne

F G C PRIPJEV C e

krije - pe na - se ko - ra - kte Ma - če - ni - ce lju - ba - vi,

F G C F G C C

mla - de ču - vaj - te za či - sto sr - ce ka - da sc u

d G C C e

o - vom svije-tu bo - re? Mu - če - ni - ce vje - mo - sti,

F G C F G C d G C

u - či - te i nas sve ka - ko se za vrije - dno - te Bi - vot pre - da - je

C e a F G C

2. Lju - bi - le Kri - sta us - tra - jno pod o - kri - ljem Maj - ke Ma - ri - je,

a F G C a F G C PRIPJEV

sna - gom žr - tve ne - krv - ne o - ne su za žr - tvu do - zre - le

C e a F G C

3. Do - beo - tu sr - ca, od - va - žnost vje - ru u ku - linji, u - fa -
nje, to nam kod O - ca ne - be - skog se - stre

F G C

s Dri - ne nek iz - mbo - le